UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Index Baldi Pervsini. I. V. D. In prælectiones in totum Codicem Iustinianeum locupletißimus

... In Qvartvm Et Qvintvm Codicis Libr. Praelectiones / Additionibvs Philippi Decii ...

Baldus

Lugduni, M.D.LXI.

Nuptijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95990

Visual Library

ficio iudicis.d. Odof.tȝ primam opi.q2 verba legis diriguntur in ipſum maritũ per modum obligatiuũ:ſed qñ verba legis dirigerentur in
a ipſum iudicẽ[a]:puta qñ lex dicit ꝙ iudex decernat alimẽta:vel qꝺ iudex interponat aliqꝺ decretum:tunc officiũ iudicis imploratur.ꝛ not. hãc doctrinã:q2 cũ interponere decreta nõ ſit in partiũ poteſtate,ſed in poteſtate iudicis,in hoc merito ꝛ ĩ ſimilib⁹ ꝯpetit officiũ iudicis: vt.ff.de dã.infec.l.iiij.§. duas. ¶ Denuo quero,an ꝓcedat iſte libellus:[b] Petit mulier ſibi donationẽ ꝑpter nup.tradi:anvero debeat primo petere cõſtitui,poſtea tradi.ꝛ formaꝛ ſimilis qꝺ in aduocato, cui dȝ cõſtitui ſalariũ pro eius facũdia,vtrũ procedit libellus,ſi nõ petat ſibi conſtitui:ſed ad ſoluendum condẽnari. ꝺt Jac de are.ꝙ totũ hoc poteſt peti in eodem libello.i.cõſtitui,ꝛ ſolui. ¶ Item dicit ꝙ poteſt concipi libellus ſub breuibus verbis,ſcilicet ꝙ petatur ſolui : quia effectus libelli ꝛ rei debet conſiderari,ſecundum Jac.de ra.ꝛ Cyn.

1 ☞ Inſinuari aliqua per te, ꝛ ab alio pro te, paria ſunt.
2 Contractus concium, vel affictus, ꝛ ſimiles, an ſint contractus nominati.

¶ Authentica.

EO decurſum. Hec auť. ponitur vt diſtinguat.l. codicis.nã in.l. codicis dicebatur ꝙ donatio ꝑpter nup.debebat ĩſinuari etiã cõſtãte matrimonio. ¶ Sed iſta auť.q̃ cõtinet ius poſitiuũ: q2 tota materia fundaꝛ in iure poſitiuo.primo premittit quoddã preãbulũ.ſ. ꝙ donatio propter nup.eſt ſpecialis ꝯtus.i. ꝓprius,diſtinctus,iuſtus,ꝛ validus:ſicut tex.ꝺt in alia mate1
ria:etiã.l.j.de iure emph.Scꝺo ſubdit ꝙ donatio pp nup.in qua eſt appoſitũ pactũ de lucrãdo cõſimile pacto dotis, mulier q̃ nõ inſinuat 2
donationẽ ꝑpter nupt.[c] nõ mereꝛ penã, quin exiſtẽte cõditione lucretur.Sed vir q non inſinuat,meretur penã:ꝙ ſibi nõ ꝓdeſt pactũ lucrãde dotis.h.d.hec auť. ¶ † Ex qua no.ꝙ pa3
ria[d] ſunt aliqua inſinuari ꝑ te,vel ab alio ꝓ te. ¶ Itẽ no.ꝙ fauorabilior eſt mulier q̃ vir circa inſinuationẽ.[e] ¶ Itẽ no.in iſta auť.inſinuationẽ ab altera parte fieri poſſe. Itẽ iſta auť. eſt arg.qꝺ in tali inſinuatione nõ reqritur citatio[f] partis,cũ poſſit explicari ab vna parte ſine alia:vnde cũ preſentia alterius nõ reqritur: tũc arguo ſic.Citatio nõ fit niſi ꝑpter habẽdã preſentiã,ergo ſi nõ requiritur preſentia,g̃ nec citatio.Iſta ratio colligiꝛ ex glo.no.in.l.iij.§. ſi cauſa cognita.ff.de bon.poſ.facit.ĵ.q admit.l.j. ꝛ ibi per Cy.Ibi,eo decurſum.q.d.hoc ius nouiſſimũ.Ibi. ſpõſalitia largi.[g] i.donatio propter nuptias.Ibi,ſpecialis ſit ꝯtus. i. ꝑpter ſingularẽ ſuã naturã reponiꝛ ſub ſpecie ꝯtus. ꝛ per hanc operationẽ trãſit in ſpeciale nomẽ ꝯtus:ergo parit actionẽ:ꝛ ſic videtur ꝙ ex nudo pacto[h] donationis ꝑpter nup.põt agi. ar. huiuſ literẽ ſm Cy. ¶ † Quero,quid de ꝯtibus,qui habent nomẽ a cõſuetudine, vel ſtatuto:vt eſt ꝯtus ꝯcium,vel affictus,vel ſimiles, qui ratione cõſuetudinis vulgi diciꝛ ꝯtus nominatus:vt. ff. de preſcri.ver.l. naturalis.§.at cũ do.ꝛ ideo ꝺt Bar.[i] ꝙ iſta non ſunt nomina ꝯtuum nominatorũ : ſed ſunt quedã nomina materialiter poſita:niſi ſtatutũ expreſſe diſponeret ꝙ talis ꝯtus eſſet ꝯtractus nominatus ſm Bar. ¶ Ibi.licet in viri perſonã.j.dicere qꝺ ille qui donat vxori tue propter te,primo facit donationẽ in te:licet celeritate actuũ vnus 1
actus occultetur.l.iij.§.ſciendũ. ff. de dona.in
k ter vir.ꝛ vxo. ¶ Et no,[k] ꝙ in perſona alicuius
l dicitur fieri, qꝺ eius noie fit. [l] habes.l.ꝛ glo. paruã:q̃ tene mẽti. ¶ Facit ad materiã ſtatuti:ſi quid fieret in perſonã , ſtatutum cõſiderat factũ in legẽ effectũ facti. Ibi,quatenus. q.d. iſta perſona donat vxori pp nup.vel donat viro quatenus eſt in ꝯtu donationis ꝑpter nuptias. ¶ Ibi:cõſcribat.i. conſeruat docationẽ ꝑpter nuptias. ¶ Ibi,hoc.ſ.qꝺ nõ requiratur inſinuatio. Ibi,quãtitas:q2 ex eadẽ cauſa queritur,in qua requireref,inſinuatio,ſi eſſet ſimplex donatio. Ibi,cõcedãt.ſ. lucri dotis,qñ pacta valeãt.dic vt no.in.l.j.in prin.ff.de do.pre- i
leg. Ibi,viri.punctua ſibi, Ibi actionẽ.ſ.vir qui nõ inſinuat ſm gl. ¶ Modo reuoco in dubiũ.
m ꝺt ſtatutũ[m] ꝙ quicunqȝ habuerit inſtrumentum donationis,inſinuet intra ſemeſtre, alias nõ valet:an habeat locũ in donatione propter nupt.vel in pacto lucrãde dotis:videtur ꝙ ſic: propter generalitatem verborum ſtatuti.l.in fraudem.§.ſi.ff.de teſt.mi. In cõtrarium videtur:q2 verbum donatio ſimpliciter prolatũ,intelligitur de donatione ſimplici:ſed iſta nõ eſt donatio ſimplex. ꝸ.e.l.cum multe.§. ſimplices. Itẽ q2 iſte cõtractus non hȝ ſingularem naturam:vnde niſi de eo ſpecialiter exprimatur, nõ cõprehendetur ſtatuto. Item alias vis cauſe quandoqȝ diſtinguit ſtatutũ:vt.l.ſi ſerui. ꝸ. de noxali. Itẽ ſi iſta pacta collata ſunt poſt mortẽ. ꝛ nomine donationis,ſimplex cõtinetur donatio,non confirmanda per mortẽ. ff. de dona.l. filiufa.§.ſed enim.facit.ĵ.de do.cau.mor.l.ſi.

¶ De nuptijs. Titu.iiij.

¶ Dixit de preambulis nuptiarũ, nũc de nuptijs. Nuptie autẽ dicũtur dupliciter:vno modo matrimoniũ.ff.de reg.iur.l.nuptias.ſecundo modo dicuntur feſtiuitates,ꝛ põpe nuptiales.ĵ.eo.l.ſi donationũ.ꝛ.l.ſancimus.dic vt ibi.

1 ☞ Preſes,an poteſt ſe interponere diſcordantibus tutoribus,vel conſanguineis ſuper matrimonio pupille.
2 Statutum diſponit ꝙ minor non poſſit contrahere ſine conſenſu duorũ propinquorum, minor vult facere contractum valde vtilem, vnus conſentit:alter non:quid erit.
3 Pater an poſſit in teſtamento cõmittere alicuius arbitrio maritandi filiam.

¶ Lex prima.

CVm de nuptijs. k ¶ Quãdo ſuper maritãda pupilla diſcordãt cõſanguinei ꝛ tutor,arbitrium iudicis eſt neceſſariũ , qui dȝ eligere qꝺ eſt vtilius puelle,ꝛ nõ pati qꝺ eſt inutile. No. ꝙ inter diſcordantes iudex dȝ eligere meliorẽ ꝛ equiorẽ partẽ. ¶ Caſus. A.deceſſit relicta filia pupilla.tutores volunt eã deſponſare Petro,ſed coniuncti puelle volunt eã deſponſare Jo,queritur,cui debeat deſponſari : rñdetur, ꝙ qñ eſt contentio inter cõiunctos ꝛ matrem, vel cõiunctos ꝛ tutorẽ. Iudex ſup hoc aditus, vtilitatẽ puelle conſiderando, arbitrium ſuum interponet. ¶ Ibi nuptijs.id eſt ſponſalibus. l
¶ Ibi,futuro marito,id eſt futuro matrimonio. ¶ Ibi conuenit.concordia,ſed diſcordia. ¶ Oppo.qꝺ imo arbitrium iudicis nihil operetur:cũ ſponſalia non poſſint cõtrahi ſine vo
m luntate pupille.ĵ.eodẽ.l.in copulandis.ꝛ ff.de ſpon.l.ſi puelle. Solu. quantũ ad ſubſtantiam ſponſaliũ requiritur conſenſus puelle:tamẽ ne decipiatur a tutore,vel propinquis,dȝ interuenire iudex, non patiendo quid fieri cõtra vtilitatem puelle:nec eam duci ad domum ſpõſi:
1 ꝛ ita practicatur. ¶ † Nota qꝺ licitum eſt tutori,curatori, ꝛ cõſanguineis diſcordantibus ſuper hac cauſa adire preſidẽ,ꝛ eius officiũ implorare. Et ſi tu dicis:iſta cauſa ꝑtinet ad epiſcopum potius quam ad iudicem ſecularem.ꝺ ordine

a ¶ Judicẽ. Uide no.per Bar. in.l. j.in.ij.q.ff.de condi.ex lege.
¶ Libellus. Uiꝺ in ſi.no.per Bar. ꝛ doc. in. l. j. ĵ.de execu.rei iud.
c ¶ Propter nup. Si donatio ꝑpter nuptias nõ eſt inſinuata, valet, vt poſſit petere dotẽ ex pacto de lucrãda dote: ꝛ viꝺ gl.ſi.hic, q̃ declaratur per Bald. in.l.ſi.in prin.ĵ.de iure do.ꝛ ibi etiã viꝺ ſi ſtatutũ vult ꝙ maritus lucretur dotẽ, an hoc ꝓcedet ſi inſinuatio non eſt facta.
d ¶ Paria. Facit qꝺ no.Bar.in.l.ſi res. in ſi.ff.q mo. pig.vł hypo.ſol.ꝛ in.l.ſi.ĵ.ꝺ iure do.
e ¶ Inſinuationẽ. Uide q̃ no. Bal. in.l.i hac.ĵ.ꝺ don.
f ¶ Citatio. Uide Bar.in.l.inhac.ĵ. de donatio.
g ¶ Spõſalitia largitas. An ſi ꝺ nouo inducatur cõtract⁹ ex ſtatuto, vel cõſuetudine, dicatur nominatus an innominatus,vide Bar.in l.iuriſgẽ. §. quinimo. ff. de pac. ꝛ Ang. in corpore vnde h auť.ſumitur. And.Bar.
¶ Pacto. Uide gloſ.ꝛ Bal. in.l.j. ꝸ.eod.

¶ Quia bar.hãc legẽ non expedit, nec Bal.meminit hoc loco vbi nã hoc tractet,adde qꝺ Bar. ꝺ hoc in l.iuriſgentium. §. quinimo. in. vj. col.in x. quero ꝺ cõſuetudine. ff. ꝺ pac. ꝛ ibi per eũ: an huiuſmodi cõtractus ſint veſtiti,an nõ. Tu preter bar.ibi ꝛ doc, adꝺ Ang.in auť. de non alie. §. lex itaqȝ . vbi habes an ſint nominati necne. Et viꝺ eũdẽ Bal. in. l. j. ad ſi.C. de re. pmut. Et debẽt huiuſmodi ꝯtus intelligi iuxta ꝯſuetudinẽ ꝛ ſtatuta loci vbi fiunt:vt p Bart.in. l. ꝯtriſſe. ff.de act.ꝛ obli.in l. ſemper in ſtipulationibus,ꝺ reg. iur.in.l.nemo. de duo. reis. ꝛ ibidẽ p Alex.viꝺ Abb. in.c.ad noſtrã.de reb.eccl. nõ alie.ꝛ in.c.cũ M. de cõſtit.p me in. l. cũ quid.ff. ſi.cer.peta.vbi ſcripſi poſt bar. Phili. Dec.
¶ Et no.ꝙ in pſona dñi dicitur fieri, qꝺ ſuo nomine alicui fit. vide ſingu.caſum. in.c. ſciãt cũcti.de ele. in.vj.ꝛ viꝺ caſum no.p Bal.in.l.oſſa.§.ſi.ff. de reli.ꝛ ꝛ glo. ſm Ange. valde ſing. ff. ne quis eum. in.l.ij. ad ſi. vel.iij. Andreas Barba.
¶ Nomine fit. Faciũt no.per Bar. in.l.ſed ſi vnius.§. ſi ſeru⁹. ff. ꝺ iniu.
¶ Statutũ. Uide per Bart.i.l.j. in ſi.ff.de dona.

oꝛdine cognitionum.c.tua.reſpon.non eſt verum:qꝛ hic erat queſtio ante matrimonium cōtractū: ꝛ ſic ante ius ſpirituale queſitum. Ibi
2 poſt matrimoniū contractum.ꝛ ſic non ob. ❡† Facit hec lex ad queſtionem. Dicit ſtatutū ꝙ minoꝛ nō poſſit cōtrahere ſine cōſenſu duorum propinquoꝛum. minoꝛ vult facere vnū contractū valde vtilem, vnus conſentit,alter diſſentit.quid fiet.rñ.coget illum cōſentire. argu.l.huiuſmodi.in fi.ff.de leg.j.ꝛ ſi potius patiaꝛ ſe excoꝛiari ꝙ ve-
4 lit cōſentire,interuenit index.ꝛ ſupplebit [a] eius vices:vt hic.ꝛ.ĵ.co. l.vidue.ꝛ.l.in bonoꝛū.ĵ.qui admitti. ꝛ.l.ſi infanti.in fi.de iure delibe. ꝛ.ff.de iure do.l.pꝛofectitia.in pꝛin. ꝛ credo quod ſit bonū iudicem interloquendo declarare ꝙ ille eſt ſuſpectus ꝛ ꝙ in locum eius interponit ſuum decretum.arg.l.ſi quis ſub conditione. ff. de teſt.tut.
3 ❡† Quero,an pater poteſt in teſtamento [b] committere alicuius ar-
b bitrio maritandi ꝛ dotandi filiā:rñd. ſic.ff.de dote pꝛeleg.l.Theopompus.ꝛ deſponſa.l.ſi pactum.dic vt ibi.

❡ Lex ſecunda.

SI nuptijs. Etiā ſine ſubſcriptiōe paterna, valet cōſenſus patris in nuptijs per filiā cōtrahendis.hoc dicit. ❡ Caſus. Pr̄ cōſenſit in nuptijs filij.ꝛ inde fuit factum inſtrumentum. tñ pater nō
1 ſubſcripſit,queritur an iſtud valeat:rñd.ꝙ ſic. ❡† No.ſubſcriptio-
c nem [c] non eſſe de ſubſtantia. Ibi ad matrimoniū: quero quid vult dicere iſta lex inſtrumēto ad matrimoniū ꝛc.reſpō.inſtrumētum dicitur ꝑtinere ad matrimoniū dupliciter:vno modo: qꝛ matrimoniū ꝯficiatur ſup iſto inſtrumēto:vt no.in auꝫ.ſed nouo iure.ĵ.e.alio mo-
d doꝰ:qꝛ cōficiatur ſup dote.per qȯ pꝛobatur matrimonium pꝛeſumptiue.in auꝫ.vt fra.ñ.l.§. j.licet ɀrium videatur.ĵ.e.l.neqꝫ. dic vt ibi.

❡ Lex tertia.

LIbertum. ❡ Illicitum matrimoniū poteſt corā ſuo iudice ſeculari accuſari, ꝛ pena arbitratria imponitur ɀhenti.hoc dicit.cum gl. ❡ Caſus. An libertus poteſt accipere patronā,vel filiā eius in vxoꝛe:reſpon.ꝙ non.imo pōt accuſari.ꝛ ſecundū conſuetudinē puniri. ❡ Ibi.coningem ſubaudi quondā: qꝛ ſi conſtaret matrimoniū pꝛohiberetur alia ratione :qꝛ nō pōt nubere duobus. ❡† No.gl. [e]
e ſubaudire aduerbiū quondā. Et ſine hac ſubauditione non poteſt habere hec lex bonū intellectū.facit.l.eius qui.ff.ſi cer.pe. ❡ Ibi cōgruentem.dicit glo.ſ.extra oꝛdinem.ꝛ no.hanc gl.in argu.qȯ ſi quis accuſat aliquem.ꝛ patet eum puniri ſm̄ ſtatutum ꝛ cōſuetudinem. ſi de ſtatuto ꝛ cōſuetudine aliter nō conſtat,punitur extra oꝛdinem. ❡ Ibi.odioſas. dicit glo.qȯ matrimoniū inter patronam ꝛ libertū eſt odioſum de iure ciuili,nō naturali.no. ergo arg.vbi tractatur de odio,vel fauoꝛe,debere potius referri ad ius ciuile quam naturale.

❡ Lex quarta.

f **LIberi.** Per concubinatū ꝛ illicitum coitum cōtrahitur affinitas:vnde eius affines [f] pꝛohibētur mr̄imonio copulari. ❡ Caſus. Pater habuit libertā in concubinā,an eo moꝛtuo poteſt filius eā in vxoꝛē accipere:reſpon.qȯ non.imo punitur pena ſtupꝛi.voluerūt quidā dicere qȯ ſit ſacrilegium, qȯ negat Cy. qꝛ litera dicit ſimpliciter qȯ eſt ſtupꝛum,putat tamē Cy. ꝙ ſit inceſtus:ꝛ ſic eſt inceſtus ꝛ ſtupꝛū ſimul.

❡ Lex quinta.

SI vt pꝛoponis. ❡ Qui nō contradicit, ꝛ patitur, cū poſſit vetare, cēſetur cōſentire.hoc dicit.vel ſic. Patientia habetur pꝛo conſenſu in fauoꝛabilibus. ❡ Caſus. Quedā nobilis mulier dixit imperatoꝛi.filius titij titio ſciēte ꝛ patiēte duxit me in vxoꝛē,ꝛ inde nati ſunt filij. Queritur nunqd ibi filij ſint legitimi,ita qȯ ſuccedāt auo,ꝛ poſſint ab eo petere alimenta:rñdet imperatoꝛ ꝛ dī ꝙ ſic:qꝛ ex quo non cōtradixit nuptijs filij,pꝛo cōſentiente debet haberi.hoc dī. ❡ Ibi.pꝛoponis.tu mulier. ❡ Ibi.contradixit.ſcilicet maritꝰ tuus. ❡ Ibi.agnoſcat.i.alat:vt.ff.de lib.agno.l.j.ꝛ eodē mo-
1 do dico in ſucceſſione,ſi alius nō eſt in medio. ❡† No.patientiā pꝛo cōſenſu haberi:qȯ dic vt no.in.l.ij §.voluntatē.ff.ſol.mat.per Jac.de
g are.no.Sꝫ hic ſumus in cauſa fauoꝛabili.ꝛ eſt arg.ad.q. [g] monachꝰ (nō dico conuerſus) cuiuſdā monaſterij trāſiuit cum ſuis bonis ad aliud,pꝛimo monaſterio ſciēte ꝛ patiēte,ꝛ in tota vita trāſeuntis nō contradicente:ſed eo moꝛtuo bona petēte:ꝙ non videatur audiendum,ac ſi trāſiſſet de licentia:qꝛ patientia equiparatur conſenſui,vt hic:non tamen determino : quia habeo de facto ſuper eo iudicare.

2 ☞ Matrimonium,quod ſubſiſtente impedimento eſt nullum,licet
1 tractu tempoꝛis non firmetur,tamen nouo conſenſu,nouum matrimonium inchoatur.
Matrimonium, an efficiatur legitimum ex ſolo tractu tēpoꝛis, vel cohabitatione.
3 Matrimoniū cōfirmatum ex perſeueratione, an dicatur vnum ꝛ idem.nu.4.
5 Imperatoꝛ,an poſſit facere quod ſpurij ſuccedant ſicut legitimi.

❡ Lex ſexta.

ET ſi contra. Quod pꝛohibetur initiari,poteſt poſtea eo impedimēto ceſſante,cōfirmari accedēte conſenſu nouo. ❡ Caſus. Contractū eſt de facto matrimoniū inter quādam puellam,ꝛ quendam pꝛeditū poteſtate,puta rectoꝛē pꝛouincie,deinde finito officio,puella in eodē matrimonio ꝑſeuerauit:ꝛ liberi inde ꝓcreati ſunt:an erunt
h legitimi:[h] reſpon.quod ſic:quia licet ſit vitioſe initiatū.tamen matrimonium ex nouo conſenſu vꝫ:ꝛ liberi nati inde ſunt legitimi. ❡ Ibi, matrimoniū.iſtud matrimonium fuit nullū,ꝛ licet quod nullū eſt,non poſſit eſſe aliquid,tñ nouus conſenſus facit nouum matrimonium.
1 ❡ Ibi,ꝑſeuerauerit expꝛeſſe. ❡† Ibi.iuſte ſi de nouo cōſenſerunt. Not.quod matrimonium quod ſubſiſtēte impedimento eſt nullum:licet tractu tempoꝛis non firmetur,tamē nouo cōſenſu nouum matrimoniū inchoatur. ❡ Not. qȯ ad hoc vt filij ex his nati ſint legitimi,opoꝛtet quod ſint cōcepti tempoꝛe matrimonij permiſſi:qꝛ nati tēpoꝛe pꝛohibito,legitimari non poſſunt:vt patet.hic a ꝯtrario ſenſu illius verbi,poſtea.patet.de ſtatu.homi.l.paulꝰ. ❡ No. ergo ſequens matrimoniū nō legitimare filios cōceptos tempoꝛe pꝛohibito,ꝛ ideo cū qdam legalis deſponſaſſet conſobꝛinam:ꝛ inde ſuſcepiſſet pꝛolē,demum papa in tali matrimonio diſpēſauerit,queritur an filij ante diſpenſationē concepti ſunt legitimi:dicit quod ſic.c.tanta.qui filij ſint.legi.cōtrariū eſt verū:per hāc l.nō ob.c.tanta:qꝛ debet intelligi quādo matrimoniū eſt poſſibile tempoꝛe conceptiōis fi-
2 lioꝛū ſecundum gl.hic.quam not. ❡† Quero. an ex ſola cohabitatiōe,ꝛ tractu tēpoꝛis iſtud matrimoniū efficiatur legitimū:videtur quod ſic:ſicut dicit in minoꝛe traducta ad domum: quia ſi maioꝛ effecta in eodē habitu perſeuerat in domo,ſtatim eſt vxoꝛ legitima,ꝯtrarium dicit glo.qꝛ reqrit nouus conſenſus.Sed quero, que eſt ratio differētie: Reſpondeo:quia ſpōſalia illa habuerūt initiū,ꝛ ideo de facili tranſeūt in matrimoniū.c.j.de deſpon.impu.lib.vj. ſed in caſu huiꝰ.l.initium fuit pꝛohibitum:ꝛ ideo ſolo tractu tēpoꝛis non confirmatur:ſed reqrit noua declaratio voluntatis:eſt alia ratio ſecūdū Cyn.quia hic eſt quedam pꝛeſumptio ꝑſeuerantis metus:nam ꝓſumitur terroꝛ durare,donec eſt apud virū.c.j.quod met.cau.

a ❡ Supplebit. Vide Bar.in.l.ſi cū dotem.§.eo autem tēpoꝛe.ff.ſol. mat.ꝛ Bar.ɀ.in ru.de ꝯtrahen.emp.in pe.q.ꝛ quod ibi dixi.in.l.vidue.ĵ.e.ſi aūt iudex interpoſuerit decretū ſuum requiſitū ad validitatem actus,ꝛ ɀcius eſſet damnoſus,poſſunt pꝛopinqui appellare a decreto:vt no.bal.pulchꝛe in.l.j.in vlt.col.ĵ.qui admit.

b ❡ In teſtamēto. Vide in.l.cum tale. §.reſcriptū.ff. de cōdi.ꝛ demon. ꝛ Sal.i.l.ſi vt ꝓponis.ff.dē cōdi.ꝛ demon.que a cōtrario ſenſu ꝓbat iſtam opi.tamē ſecundū intellectū Bar.ibi ꝛ cōmunē,pꝛobat cōtrariū.facit.l.turpia §.j.cum ibi no.ff. de leg.j.

c ❡ Subſcriptionē. Vidē Inno.ꝛ doc. i.c.j.extra de his. que fi.a pꝛela.ſine conſen.capi.

d ❡ Alio mō.no.ꝙ per inſtrumentū dotale ꝓbaꝛ matrimoniū pꝛeſum ptiue ſcꝫdictū bal. ſi de feu.defun.cōtē.ſit iter domi.ꝛ agna. vaſal.c.j.§. naturales. in vſi. feu.ꝛ.ɀ.de edē.in auꝫ.ſi quis in aliquo.ꝛ meliꝰ in re pe.ru.dē priui.do. vide eū in.l.neqꝫ. ĵ.eodem.

e ❡ No.gl.no.ſubaudiri aduerbiū quōdā:vt habeatur congruꝰ ſenſus bar.in.l.eiꝰ.ff. ſi cer.pe. An.barbatias.

f ❡ Affines. Hic no.ꝙ filius pꝛohibeꝛ cōtraherꝛ matrimoniū cū cōcubinā patis,etiā pr̄e moꝛtuo.ꝛ hic vidē an iter eos ſit affinites.ꝛ vidē gl. hic.q̄ declarat qd ſit affinitas. An aūt inter ſpōſos. ſit affinitas,vide no.in.l.qȯ ſeruꝰ de condi.ob cau. ff.ꝛ ibi Bart.qd iter vi.ꝛ vxo.ꝛ vide in.l.nō ideo.ĵ. de hered.inſtitu.ꝛ in.l.j.ĵ.vñ vir.ꝛ vxoꝛ.ꝛ qd ſit affinitas.etiā vide in.l.nō facile.§.affinibꝰ.ꝛ ibi no.ff.de gradi.ꝛ per Joan.andr.in arboꝛe affinitatis.adde tñ ꝙ vxoꝛ dicitur coniuncta perſona.l.ſi.§.cū autem.ꝛ ibi Bal.ĵ.de fur.

g ❡ Et eſt ar.ad.q.Si oblatus cuidā monaſterio,tranſiuit cū bonis ſuis ad aliud monaſteriū.pꝛimo monaſterio patiēte,nec inuita eius cōtradicēte,cuius debeant eſſe bona,vide qȯ pleniſſime no.ꝑ doct. in.c.ad hec.de cle.coniug.And.Bar.

h ❡ Legitimi. Filij nati inter pꝛohibitos contrahere mr̄imoniū,ꝑ diſpenſationē pape non legitimanꝛ. Idem tenet Bar.in.l.paulus. alias.incip.eū q.ff.de ſta.ho.ꝛ Bal.in.c.j.§.naturales,ſi de feu.defunc.fue.cōtro.ꝛ Bal.ſentit in.l.gallus.§.ſi eius.ad ſi.de li.ꝛ poſth. qꝛ fictio nō fingit ſup īpoſſibili de iure:vt no.gl.i.l.talis ſcriptura.ff. de le.j. An requiratur nouus conſenſus,vide gl.hic.

a ¶ Ubi i materia.
adde qđ no.Cy.ꝛ
bal.in.l.q ꝫ.in.vl.
q.j.ꝺ inceſt.nup.ꝛ
Cy.ꝛ Sal.i.l.ſi.j.ꝺ
inter.ma.ꝛ ſal.i.l.
ſi(vt ꝑponis).ſ.
e.ꝛ h.ꝛ bal.i.l.eñ
q alias paul⁹.ff.ꝺ a
ſta.ho.ꝛ Pet. de
anch.in.c.canonū
ſtatuta.de conſti.
b ¶ Sꝫ nūqd impe
rator.no.ꝙ ipera
tor pt legitimare
filiū pſbyteri, viđ
bal.in ſuis recolle
ctꝫ.i.d.§.diu⁹.viđ
doc.i.c.ꝑ venera⸗
bilē.q filij ſint le. 4
ego cōſulo pme.
ꝙ comes palatin⁹
nō pōt legitimare
ſpuriū ſacerdotꝫ.
ꝛ rñdeo ad bal.h
viđ oīno.an.bar.
c ¶ Preſbyteri.vi
de q̄ dixi poſt bar.
i.l.q in ꝓuicia.hic
alle.ꝛ viđ gl.ꝛ bar.
in aut.ex ꝯplexu.
j.de inceſ.nup. b
d ¶ Ex hoc ḡ ſeqꝶ. c
No.ꝙ imperator
pōt per reſcriptū
gñale legitimare 5
ſpurium, viđ bal. d
in.l.j.j.ꝺ his q̄ pe.
nomi. An. Bar. e
e ¶ Statutū. Uide
bal.in.l.eā quam.
j.de fideicom.
f ¶ Premitte. Sꝫ
an valeat ſtatutū
qđ fili⁹ nō poſſit
ꝯhere mrīmoniū
ſine ꝯſenſu patrꝫ,
viđ bal. in. l. oēs.
j.ad tertul. f
g ¶ Reficiēdo.viđ
bal.in.l.oīuꝫ ad fi.
j.ꝺ teſta.ꝛ bart.in
l.nuptie.ff.ꝺ ritu
nup.cū ꝯcor.An.
ꝺ butr.in.c.iij.ſup
gl.ij.ꝺ iur. patro.
h ¶ Et eſt ar.Uiđ
Inn.in.c.piſanis
extra ꝺ reſt.ſpo.ꝛ 1
Pau.ꝺ ca. in.l.i.
§.ſi qs edificiū.ff. g
ꝺ ope.no.nū.ꝛ vi h
de in.l.ſi.ſ.ꝺ iudi. i
ꝛ doc.i.c.iij.e.ti.ꝛ
aduerte:qꝛ Inno.
in.d.c.piſanis.nō
loqꝶ in reficiēte ca
ſtrū.ſꝫ in eo q vel
let in caſtellare iā
factū edificiū. qđ
nō erat ī forma ca
ſtri.ꝑ bal. hic vr̄
eē gl.xviij.q.j.c.ꝺ
monachis.q̄ dixit
ꝙ ſi monaſteriū ē
ex toto deſtructū,
ñ pñt monachi il
lud reficere ſine cō
ſenſu pape. ſicut

ſed vbi eſt defectus etatis, ibi ſuppletur ſolo
curſu tēporis.ꝛ ideo matrimoniū confirmatur
ſm Cyn. Scđo queritur.nunquid dicetur vnū
ꝛ idē matrimoniū ex perſeuerātia ꝯfirmatū.đt
gl.qđ nō.imo diceꝶ nouū matrimoniū.ꝛ pro tā
to hic requirit perſeuerātiā volūtatis cū decla
ratione noui ꝯſenſus.qđ tene menti.ꝛ facit ad
multa. ¶ Iſtud ſcias qđ Cyn.đt.qđ vbi in ma
teria a legitimāde ꝓlis ꝑ mrīmoniū diſcordat
ius canonicū a ciuili q̊ ad ſucceſſiones.in ter⸗
ris imperij ſeruamus ius ciuile:ſꝫ in terris ec⸗
cleſie ſtam⁹ ꝑciſe iuri canonico.ita dꝫ intelligi
dictū Cy. Tu dic.qđ aut loquimur de matri⸗
monio prohibendo,vel permittēdo:ꝛ tūc quo
ad oīa ſtam⁹ iuri canonico:vt no.inſti.de nup.
in prin.ꝛ.j.e.l.celebrādis,aut loquimur de ma
trimonio pſumēdo,ꝛ etiā tūc q̊ ad ſucceſſiones
ſtamus iuri ciuili in terris imperij:vt.ff. ꝺ ritu
nup.l.in libere. Sꝫ q̄tū ad iudiciū eccľie ſuper
effectu mrīmonij,ſtam⁹ iuri canonico. ¶ †Si
autē nō tractam⁹ de matrimonio ꝓbādo, vel
ꝑſumēdo:ſꝫ de effectu matrimonij quo ad tra⸗
ctū retro.i.quo ad legitimationē leberorū tūc
pōt hr̄e locū qđ hic diciꝶ ꝑ Cy.ꝛ no.ꝑ eūdē.j.
ti.j.aut.ex cōplexu.ꝛ.j.e.l.ſi vicinis. Sꝫ canoni
ſte nō cōtētarenꝶ:qꝛ dicūt qđ cū ad eorū iuriſ⸗
dictionē ꝑtineat principale. i.iudicare de ma⸗
trimonio ꝑtinet q̄cqd ex eo ſequiꝶ nō ſolū quo
ad ordines clericales. i. mrīmonia. ſꝫ etiā quo
ad tꝑalia.i.ad ſucceſſiones,q̄ depēdent a ſpiri⸗
tualib⁹:vt ex̄ q filij ſint legi.c.lator. ꝛ ex̄ de or.
cog.c.tuā. Sꝫ nūqd imperator b pōt legitimare
filiū preſbyteri c,vel aliū inceſtuoſuꝫ:vr̄ qđ nō,
ſi nō ꝑtinet ſucceſſio h̄ caſu ad iudiciū impera
toris,tñ tex.habes in ꝯriū.in.l.q in ꝓuincia.§.
diuus.ff.de ritu.nup. ꝛ ibi ꝑ Cy. ¶ †Ex hoc
ergo ſequitur d.qđ ſicut pōt legitimare per re⸗
ſcriptū,ita per ꝯſtitutionē generalē ſcriptā,vñ
poſſet iperator hodie facere ſtatutū e,qđ ſpu⸗
rij ſuccederent,ac ſi eſſent legitimi,vide ſuper
hoc qđ dixi in.l.j.ſiue in.ij. j.de iure.au.annul.

¶ Lex ſeptima.

Si vt proponis.

Solēnitas requiſita in actu facien⸗
do,requiritur etiam in eo reparan⸗
do,vel reficiendo.hoc dicit. ¶ Premitte f. qđ
filia de iure ciuili non poteſt nubere ſine cōſen
ſu patris,in cuius poteſtate eſt,pone quod nu
pſit cōſentiente patre,poſtea fecit diuortium.
deinde patre cōtradicēte vult reintegrare ma
trimonium,an poteſt:reſpō.quod non.ꝛ ideo
ius repetendi dotē patri ex diuortio queſitum
manet firmū. ¶ No.hic non admitti peniten⸗
tiam in preiudicium tertij. ¶ No.qđ actus no
uus,nouā ſolennitatem deſiderat. ¶ Ibi pe⸗
tente filia.ſcilicet dotē. ¶ †Ibi ceſſante.no.ꝙ
ſolennitas requiſita in actu cōſtituendo,requi
ritur in eo deſtructo reficiēdo g,vel reparādo.
Et eſt arg. h ad.q.đt conſtitutio eccleſie ꝙ nul⸗
lum fortilitiū i fiat ſine conſenſu pape quoddā
fortilitiū fuit funditus per rebellionem deſtru
ctum,an filij rebellis,vel ipſe rebellis reconci⸗
liatus, poſſint illud reficere inconſulto papa:
hic eſt arg.quod non.

¶ Lex octaua.

In copulandis.

Authoritas curatoris in nuptijs
adulte nil operatur:qꝛ perſone cu⸗
rator nō datur.hoc đt.ſecus in tutore.l.j. ſ.eo.
¶ Caſus. Adulta contraxit matrimoniū ſine
authoritate curatoris:an valeat matrimoniū:
videtur quod nō:quia adultus curatorem ha⸗
bens equiparatur pupillo.contrariū dicit im⸗
perator qꝛ hoc caſu adultus non egeret cura⸗
tore:qꝛ poteſtas curatoris ſe non extendit ad
matrimoniū. ¶ Ibi familiaris.i. patrimonij.
¶ Ibi,ſolam adminiſtrationē.ergo circa hoc
ius authoritas ſe nō extendit. ¶ Ibi,vel affi⸗
nium.no.argumen.quod ſtatutū dicens quod
adultus non poſſit contrahere ſine conſenſu
propinquorum,debet intelligi circa bona,non
circa perſonam, vnde bene poteſt contrahere
matrimonium. argumen. huius. l. adde quod
no.ſ.de ſpon.in rub.

1 ☞ Uxor preſumitur haberi cauſa procrean⸗
dorum liberorum.
2 Uxor ſtans in domo mariti,ſi miſceat ſe alteri,
an liberi reputentur legitimi.
3 Uicini qui dicantur.

¶ Lex nona.

Si vicinis.

k Iſta lex k tractat duo:pri⸗
mo,de mrīmonio preſumendo:ſe⸗
cūdo,de filiatione preſumenda.Et
dicit hec lex qđ nati ex ea que eſt,vel preſumi⸗
tur vxor,ſi ſunt nati in domo patris,preſumun
tur legitimi.hoc dicit. nunquid idē erit de na⸗
tis cōcubina clerici,quod preſumantur ſpurij i
illi⁹ clerici:reſpō.quod ſic.extra de fil.preſby.c.
michael. ¶ Caſus. Titius ꝛ berta tanquā vir
ꝛ vxor.morabātur ſimul. Tandem quidem fi⸗
lius eſt ex iſta berta pregnante nat⁹.an preſu⸗
meꝶ filius titij:reſpō.quod ſic,quo ex natus eſt
in domo titij vicinis ſcientibus,vel alij quibuſ
cunqꝫ teſtificantibus.hoc dicit. Ideo đt de vi⸗
cinis:qꝛ vicini preſumūtur melius ſcire facta
alterius vicini.facit.c.ꝑ tuas.extra de proba.ꝛ
per Butri.poniꝶ iſta materia.in.l.ij.ff.de pro⸗
1 ba.in lec.veteri. ¶ †Not.quod quis preſumiꝶ
habere vxorem cauſa procreandorum filiorū.
Ibi,tabule.i.ſcriptura matrimonij. ¶ Ibi,ad
natē filiam.i.memoriale natalitium,quod con k
ſueuerūt facere partes:vt inſtitu.de iuregen.
¶ Ibi,facte.i.in poteſtate.facit de cōdi.ꝛ de⸗
mō.l.lucius.ꝛ.ff.ꝺ his qui ſunt ſui vel alie.iur.
l l.filiū.hic etiam repetit l Cy.quedam que dixi.
2 ſ.e.l.ꝛ ſi cōtra.vbi videas. ¶ †Quero.quid ſi
m apparet m quod vxor q̄ in domo viri ſtabat,cū
alio miſcebat re, nūqd partus ex ea natus pre
ſumiꝶ legitimus.text.eſt quod ſic.ff.de adul.l.
miles.§.querebatur.ꝑpter antiquos philoſo⸗
phos.ꝛ eius.ſequaces:vt Socrates dicebat.ꝙ
3 preſumitur eius,cui aſſimilatur. ¶ †Ultimo.
quia hic fit mentio de vicinis,qui dicanꝶ vici⸗
ni.dic vt.l.ſi tertius.de aqua plu.arcen.per Cy.
dicitur quod illi dicuntur vicini,qui ex loci ꝓ⸗
pinquitate veriſimiliter ſcire debēt veritatē rei
de qua queritur.ff.loca.l.domini horreorum.ſ. l
loca.l.ex diui.ꝛ.ff.ꝺ fun.inſtr.l.ſi ita.ꝛ qs dica⸗
tur locus vicinus:dicunt doct.quod relinquiꝶ
arbitrio iudicātis:vt in.c.felicis.ij.preſenti.de
penis.in.vj.in gl.que ſint loca.ꝛ ꝑ Inn.de pe.
in.c.calumniam.in antiquis.

¶ Lex decima.

Cum te.

Dignitas accidēta
lis cōtrario accidē⸗
te reſoluiꝶ,ſed non ea que ex nata⸗
liū radice procedit. ¶ Caſus.berta
non nata ex ſenatore,nupſit ſenator,ꝛ per hoc
eſt nobilitata clariſſima dignitate,tādem mor
tuo ſenatore nupſit cuidam populari,queritur
vtrū illa dignitas ſenatoria ſit extincta:rñdet m
imperator,ꝛ dicit ꝙ ſic:qꝛ cū talem dignitatē
nō eſt ſortita ex genere:ſed ex accidēti,ꝑpter
matrimoniū extincta eſt:vnde cum tranſiuerit
ad nouum thorū,perdit illam dignitatē,ſi quā
1 habebat,puta ꝛ patre,illā retinet.h.d. ¶ †Et
nota

nec a principio il
lud potuiſſent de
nouo facere. ſec⁹
ſi ñ eēt ex toto de
ſtructū: qꝛ pñt re
pare. ꝛ ita etiā tꝫ
hoſ. in ſum.ꝺ ecc.
edi.§.ſi.ad ſi.ꝛ ad
iſtā diſtinctionē.
aut ē totū deſtru
ctū,aut nō.bñ fa⸗
cit tex.in.d.§.ſi qs
edificiū.in ꝶ.vete
ri ſubſtinēdo. iū⸗
ctis his ibi nota⸗
tis ꝑ bar. Ang.ꝛ
Pau.de ca.dū al.
§.ſtatutū.bñ facit
qđ no.bar.in.l.nu
ptie.ff.ꝺ ri.nup.ꝑ
illā.l.nup.ꝛ adde
ꝙ no.gl.in.c.iij.ex̄
de iure pat. q̄ idē
đt de reficiēte op⁹
ex toto deſtructū,
qđ dicimus ꝺ edi
ficante de nouo.
i ¶ Nullū fortilitiū
no.ꝙ ſi nō pōt fie
ri fortilitiū icōſul
to papa nec pote
rit fortilitiū deſo
latum reedificari
papa icōſulto, vi
de An.ff.ꝺ dā.in⸗
fec.i.l.j.vide gl.iij.
c.iij.ꝺ fur.ꝛ q̄ ibi
dixi,vide.c.cū cō⸗
ſuetudinis.de cō
ſue.ꝛ ibi dixi.An.
Barba.
k ¶ Iſta lex. Adde
ꝙ dixit io.ꝺ imo.
i.l.cū tale.§.reſcri.
ptū.ff.ꝺ ꝯdi.ꝛ de
mō.ꝛ no.q̄tū ibi
allegauit Cy.dic
ꝙ fuit opi.pē.i.l.
cū qdā.§.j.ꝺ le.j.ꝛ
ē caſus in.l.theo⸗
pōp⁹.ff.ꝺ do.ꝑle.
ꝛ qꝛ reqriꝶ ꝯſiliū.
ꝯſanguineorū.nō
ꝯcernit matrimo
niū,ſeu nō ē cōtra
matrimoniū.An.
Barba.
l ¶ Hic etiā repe⸗
tit.No.caſum no.
qđ ſi vxor ſe im⸗
miſet cum alio,ꝙ
filius natus ex ea
ꝑſumiꝶ eſſe ipſi⁹
viri,vide Ang.in
l.ſeptimo.mēſe.ff.
de ſta.ho.vbi illū
tex.ad h̄ facit ſin
gu.vide mod.i.c.
trāſmiſſe.qui fil.
ſint legiti.ꝛ bal.i
l.filiū.ff.de his q
ſunt ſui vel alie.
in.An.Bar.
m ¶ Quid ſi appa⸗
ret. Uide Bal.in
rub.ſ.de proba.j.
vlt.col.

a no.[a] hic ar. ꝙ ſi mulier comitatũ eſt aſſecuta, ⁊ priuilegiũ eius, q̃ nupſit cum ſcio, ⁊ eo mortuo ꝯtrahit nouas nuptias cum comitatiuo, tunc reuertitur ad comitatum. Iterũ dic ſi eſt vidua, retinet priuilegiũ eius: quia imaginem eius in ipſa viduitate repreſentat, ⁊ memoriã
2 primi matrimonij cõſeruat. ¶ † Secundo, eſt ar. ꝙ ſi archiepiſcopus per papã (qui põt oĩa) trãſlatus eſt ad epiſcopatum, quod nõ retinet dignitatẽ archiepiſcopalẽ: quia qui deceſſit ad minorẽ gradũ, vel dignitatẽ, perdit, illũ primũ dignitatis gradũ mutato ſtatu. dt Ariſt. ꝙ ſuperiꝰ ⁊ inferiꝰ nõ ſolũ loco differũt, ſꝫ hñt rõnẽ oppoſitorũ. i. ſunt oppoſita. ¶ Ibi, dignitatis dt gl. ſi quã habebas. q. d. reducit̃ ad ſtatũ ſuũ reſoluto illo accidẽtali per contrariũ accidẽs.

¶ Lex vndecima.

SI inuita. Maritꝰ repetit ſuam vxorẽ etiã a patre: ⁊ maxime cũ pater retinet eam reluctatem. h̃ dicit. ¶ Et not. ꝙ vxor debet obſeq̃a preſtare marito, ⁊ nõ patri. ¶ Caſus. Tu maritaſti filiam tuã petro. ⁊ q̃ petrus eam male tractabat, tu iratus reduxiſti filiã tuam ad domum tuam, iſte petrus repetit iſtam a te: nunquid poſſit petere: reſpõ. quod: ſic maxime ſi iſta filia tecũ moratur nolens. Not. duplicẽ poteſtate. ſ. paternam. ⁊ iſta tollit̃ per virum. ⁊ poteſtatem viri, ⁊ eſt apud virũ. ad q̃d ergo valet patris poteſtas, ſi poteſtas mariti maior eſt: reſpõ. valet ad omnes effectꝰ patrie poteſtatis. Nã talis filia teſtari non põt. ¶ Itẽ acquirit patri aduentitia, que ſibi aduenijũt, preter operam, quã tenetur preſtare, viro puta ex ſucceſſiõe materna, vel ex aliquo legato, ſi autem aliq̃d q̃rit ex quotidiana operatione in domo viri, q̃rit viro: vt. l. ſi ſicut. de op. lib. Iſtud poterea non eſt expeditũ. Itẽ eſt ſua heres patri ratiõe patrie poteſtatis: vt. l. in ſuis. ff. de lib. ⁊ poſth. ⁊ adde qd̃ no. j. d cõdi. inſer. l. ſi vxor. ⁊ iſti. ad tertul. § poſtea
b ¶ Sed de iure[b] lõgobardo mulier eſt ſimpliciter in ptãte mariti: vt ibi not. ſed de iſto iure nõ eſt curandũ, niſi vbi illa lege vtantur ſm conſuetudinẽ loci. ¶ Ibi, exhibita. hoc debet primo facere: q̃ dꝫ eã exhibere, etiã inuitã. Bal.

a ¶ Et no. Sal. hic intelligit Bal. vel le ꝙ ſtatuta confirmata authoritate ſuperioris. non poſſunt tolli ſine eius licentia. ⁊ remittit ſe ad no. per eum in l. omnium. j. de teſta. ⁊ ibi dicit ſtatuta, quorum editio erat in poteſtate ſtatuentiũ poſſunt tollli alias ſecus. Vide eundem in. l. fi. §. de iure dot. vide etiam Ioan. de imo. in. l. ex facto. de vulg. ⁊ pu. ſubſti. vide Bal. in. l. imperialis. d prohibi. feu. alie. per lotha. in. x. co. ⁊ ibi notaui. And. Bard.

b ¶ Sꝫ de iure. no. d iure longo bardo, vide Bald. in aut. dos data. §. d do. ante nup. gl. in c. quicũq̃ꝫ. xj. q. j. ⁊ xxxiij. q. j. c. j. Bal. i. c. traſlato. de cõſti. Hoſt. in. c. Raynutius de teſta. ⁊ mod. in proemio feudorum. An bar.

¶ Lex duodecima.

NEc filiũ. Filiꝰ nõ cogit̃ inuitꝰ ad aliquã vxorẽ ducẽdã: ſꝫ quã vult, dũtñ pr̃is cõſenſus accedat. h. d. ¶ Iſtud vltimũ de ꝯſenſu pr̃is, nõ ẽ neceſſario d ſubſtãtia mr̃imonij: ſꝫ eſt neceſſariũ q̃tũ ad honeſtatem mr̃i
c monij. vñ filiꝰ[c] ĩhoneſte ꝯhit mr̃imoniũ, puta, cũ ſcorto, pr̃ põt eũ exheredare: qd̃ dic: vt. ff. de ꝯ tabu. l. iij. §. ſi emãcipatꝰ. ne viliſſimã ꝓlẽ q̃ inde naſcit̃, habeat ſucceſſorẽ: q̃ ex his totũ genꝰ eſt infamatum. ¶ Ibi, ſociare. mr̃imonialiter. ¶ Ibi, accedat. quantum ad honeſtatem, non quantum ad ſubſtantiam matrimonij.

1 ☞ Inſtrumẽtũ dotis, an iducat matrimoniũ.
2 Matrimonium probatur per indicia.
3 Matrimoniũ interdum eſt matrimoniũ, non tamen producit effectus matrimoniales.

¶ Lex decima tertia.

1 NEcꝫ ſine. † Per iſtr̃ta cõfecta ſup dote, nõ ꝯhitur matrimoniũ. Itẽ ⁊ ſine iſtrumẽtis mr̃imoniũ ꝯhit̃, ⁊ p idicia ꝓbari põt. h. d. ¶ Pone qd̃ berta fecit quoddã inſtr̃ꝫ cũ titio, quo ſic cauet̃, qd̃ berta ꝓmiſit cẽtũ titio p mr̃imonio, qd̃ dicebat̃ iter eos ꝯctũ eſſe noie dotis, vtrũ p tale iſtr̃ꝫ iducat̃ mr̃imoniũ, vel ꝓbet̃ ꝯctũ: rñ ꝙ nõ. ¶ Sꝫ pone ꝙ ſine aliq̃ inſtr̃o eſt ꝯctũ mr̃imoniũ. nũq̃d tale mr̃i
d moniũ eſt validũ: rñ. qd̃ ſic, etiã ſi nõ ſint iſtr̃a[d] ſup dote ꝯfecta, que mr̃imoniũ nõ ꝓbãt: vt no. Inn. i. c. illud. de pſum. q̃ allegat hãc. l. Old. tñ. vr̃ dicere qd̃ p iſtr̃a dotalia ꝓbet̃ mr̃imoniũ: vt in aut. vt fratrũ filij. poſt priñ. q̃ tex. dt ꝙ inſtr̃a dicunt̃ dotalia duobꝰ modis. Uno mõ. i. nuptitia vel mr̃imonialia, ⁊ p tale iſtr̃ꝫ ꝓbat̃ mr̃imoniũ, vt i aut. ſꝫ nouo iure. ¶ Alio mõ dñr dotalia. i. ſup ſola dote ꝯfecta, ſiue ſup noĩe dotis. p tale inſtr̃ꝫ mr̃imoniũ nõ ꝓbet: q̃ nõ ꝯfitetur ſup mr̃imonio. ⁊ ita ĩtelligit̃ dictũ Inn. ⁊ Ol. vel dic. qd̃ cũ mr̃imoniũ ꝓbat̃ p indicia. ſatis eſt magnũ indiciũ ꝯctꝰ mr̃imonij p iſtr̃m, niſi
c ꝓbet̃ ꝯtrariũ alr̃ ſe hr̃e. vñ ſi ex qualitate pſonarũ, ⁊ dotis q̃titate poſſumꝰ pſumere matrimoniũ indicãdũ erit p mr̃imonio, ĩteruenĩẽte cohabitatiõe viri ⁊ mulierꝭ. ar. ff. d ritu nup. l. in libere. h̃ ẽt ꝯfirmat̃ p ar. a cõiter accidẽtibꝰ: q̃ talia iſtr̃a nõ ꝯſueuerũt fieri, niſi mr̃imonio p̃cedẽte. Et illd̃ qd̃ eſt ꝯſuetũ, pſumꝰ̃ eẽ verũ in dubio: vt no. §. d pb. l. necꝫ natales. Nã vno ꝓbato, frequẽter ꝓbat̃ ⁊ aliud. qñ ſine altero non ꝯſueuit eẽ aliud idẽ. §. tit. j. l. cũ multe. ꝟ. quare
2 eũ. † Ibi. idicia. no. mr̃imoniũ[c] ꝓbari p idicia.
c ⁊ illd̃ eſt verũ, tñ talꝭ ꝓbõ nõ ſufficit ad lĩtimatiõnẽ filiorũ nãliũ: q̃ opꝫ qd̃ ĩteruenĩãt dotalia inſtr̃a: vt no. iſti. d nup. i fi. dic vt ibi. Ex h̃ decidit̃ talis qd̃. Titiꝰ hẽbat bertã i ꝯcubinã, eã accepit in vxorẽ, nõ ĩteruenĩẽte iſtr̃o. Iſte habebat vnũ filiũ ex ea genitũ ante natũ: tũ poſt illd̃ mr̃imoniũ genuit aliũ filiũ, ⁊ ĩteſtatꝰ dceſſit, q̃rit̃ qualr̃ iſti filij ſuccedãt pr̃i: rñ. pmogeni
d tus ñ ſuccedit: q̃ nãlis tm̃: ſꝫ ſcdm̃ ſuccedit: q̃ gimꝰ ⁊ nãlis. Nã p̃ceſſit mr̃imoniũ, qd̃ tꝫ in ſui ſubſtãtia, qd̃ eſt mirũ, nec ob. j. d na. li. l. cõiũ. ⁊ l. cũ q̃s: q̃ loq̃mur qñ mr̃imoniũ fuit ꝯctũ iter
3 ueniẽtibꝰ dotalibꝰ iſtr̃is: vt ibi pꝫ. † Itẽ not. qd̃ mr̃imoniũ iterdũ ẽ mr̃imoniũ, ⁊ tñ nõ ꝓducit mr̃imoniales effectꝰ ⁊ fructꝰ: ſꝫ forte d iure canonico eſt ſecꝰ: vt extra. q̃ fi. ſint legi. c. tanta. e

¶ Lex decimaquarta.

NEcꝫ ab initio. Mr̃imoniũ dꝫ eẽ liberũ i ꝯhẽdo, ẽt ad iuicẽ diuertẽdo. h. d. vel ſic. In ꝯhẽdo ⁊ diſſoluẽdo ꝯctũ matrimoniũ exigit̃ libera volũtas. h. d. Barto. vel ſic. Matrimonia debẽt eſſe libera, ad hoc allegat etiã Bar. ¶ Scire debes qd̃ diuortia de iure ciuili ſunt libera: ſecꝰ d iure poli: q̃ quos deus cõiũxit hõ nõ ſeparet, ⁊ q̃ eccleſia ſequit̃ iſtud ius poli, ſic ciuile ius quo ad ho eſt correctum. Ibi diſſociatũ, ſcꝫ. diuortio. Ibi, ad neceſſitatẽ. no. id qd̃ eſt liberũ nõ debere deduci ad neceſſitatẽ. dt Ari. qd̃ omne neceſſariũ eſt triſte: q̃ fit cũ anguſtia animi. in li. metaphyſices. Bal.

¶ Authentica.

SEd nouo iure. Nulla dignitas ꝓhibet cũ libertis nuptias contrahi: ratio eſt: q̃ redacti ſunt liberti hodie ad ius ingenuorum.

¶ Lex decimaquinta.

VXorem. Manumiſſor põt accipere in vxorẽ ſuã libertã. h. d. ¶ Ibi ſpecialiter. no. qd̃ regula generalis permiſſa, non continet caſus ſpecialiter prohibitos.

¶ Lex decimaſexta.

PAtrẽ. Hic ponit̃ vnꝰ caſꝰ. in q̃ alimẽta pietatis cã remitti pñt. h. d. Ille q̃ puellã ſuis ſumptibus educauit, pt̃ ea filio ſuo dare in vxorẽ. ⁊ ſi pr̃ puelle ꝯdicat, dꝫ reddere educatori ſumptꝰ, quod fecit educatiõe puelle. ⁊ rõ huius eſt pr̃is odiũ, ⁊ ingratitudo Cy. Caſus, Quidã homo vilis animi, cũ nata eſſet ſibi q̃dã puella piecit eã ex domũ, q̃ꝙ ex illo eſſet totaliter nata, Titiꝰ miſericordia ductus, cepit eã, ⁊ illam educauit vſcꝫ ad nubilem etatẽ. iſte titius educator vult eã accipere in vxorem, pater cõtradicit, q̃ritur q̃d iuris. rñ. qd̃ pater q̃ contradicit iſtis nup. dꝫ reddere alimẽta. ⁊ dt Cyn. qd̃ eo ipſo impedit, cum nõ vult dare dotem, cum titius ille non vult eã ſine dote: vt no. in. l. fina. de infan. expo. ſm Cyn. ¶ Ibi, ſumptibus

¶ Unde ſi filius. no. d filio vel filia ꝯhẽte cũ idigno, vide gl. i. c. raptoribus. xxxvj. q. j. ⁊ in. c. hoc ſancitũ. xxx. q. ij. ⁊ doc. i. c. j. de adu. Ioan. d imo. in. c. accedẽs. de ꝑcu. Bald. in l. nulla. C. de iure dot. ſed pondera. q̃ nõ reperis alibi cãs quas habes in aut. vt cũ d app. cog. §. cauſas vide Ioã. de imo. in. d. c. accedens. An. Bar.

¶ Inſtrumenta. An per iſta inſtrumenta dotalia probetur matrimonium vide Bal. in rub. j. de priui. do. in vlti. col. cum ſimi.

¶ Matrimoniũ. Ad legitimationem filiorũ requiruntur, inſtrumẽta matrimonij, vide Bal. in. l. cum quis. j. de nat. lib. ⁊ hoc ſequitur.

ſumptib⁹. ¶ Not. quod in gubernatiõe puelle vertit̃ ſumpt⁹ ⁊ labor. ¶ Ibi, voto. i. aio ⁊ affectiõi. ¶ Ibi, alimẽtor. nõ dt ꝙ ꝑ labore pſone dẽant alimẽta ꝯſeq: ſʒ ſolũ ꝑ burſali diſpẽdio.

1 ☞ Statutũ, an poſſit ꝓhibere matrimonium.
2 Et an liberi nati ex mr̃ionio ꝯtcto ꝯ̃ ſtatutum, ſuccedãt parentibus in illo territorio ſtatuti.

¶ Lex decima ſeptima.

Nemini. Hec lex ponit que ſunt pſone cũ qbus matrimoniũ nõ cõſiſtit. Idẽ pleni⁹ dt inſtitu. d nupt. §. ſꝫ impedimẽta matrimonij. dic vt no. e. tit. §. ſunt ⁊ alie. in glo. magna. q̃ enumerat perſonas. nõ debet aliter poni caſus. ¶ Ibi pronepte, vel alia aſcẽdẽte, vel deſcẽdẽte in infinitũ, vnde ſi hodie viueret Adã: non poſſet habere vxorẽ ſm Jo. an. ⁊ verũ. ¶ Ibi ex latere. Circa collaterales ſunt limitati gradus hodie. vt. c. nõ debet. extra de cõſangui. ⁊ affi. dic vt ibi. ⁊ no. in hac. l. quadruplicem ꝓhibitionẽ nuptiarũ. ¶ Prima eſt deſcẽdentium in infinitũ, vſqꝫ ibi. Item que. ¶ Secũda eſt aſcẽdẽtium in infinitũ, vſqꝫ ibi. ex latere. ¶ Tertia eſt tranſuerſaliũ, non in infinitũ. vſqꝫ ibi. Itẽ q̃ ex affinibus. ¶ Quarta eſt affiniũ, ſed nõ in infinitũ. vſqꝫ ibi. ceteriſqꝫ: qꝛ ibi ponitur compẽdioſa ꝓhibitio oĩum qui certis legib⁹ ꝯtinẽtur, ⁊ ſic intẽdit hec lex. ¶ † Queritur vtrũ[a] per ſtatutũ poſſit prohiberi[b] matrimoniũ: verbi gratia. dicit ſtatutũ Florentie ꝙ null⁹ de florentia ſub pena bonorũ poſſit ducere aliquã vxorẽ de nobili domo de petra mala. vel d nobili domo vbertinorũ. vel de domo patris vallis ambre. Pone qd ꝯtractũ eſt matrimoniũ, nũquid vꝫ: ⁊ certe ſic iure poli, ꝙ debemus ſequi. ¶ † Querit̃, nunquid filij ex tali matrimonio nati ſuccedũt ĩ bonis ſitis Florẽ: poteſt dubitari vtrũ ſtatutũ poſſit filiũ legitimũ facere illegitimũ q̊ad ſucceſſionẽ. ¶ Itẽ vtrũ tales ꝯtrahẽtes debeãt puniri pena ſtatuti, cũ tale ſtatutũ videat̃ ꝯtra libertatẽ matrimonij: ꝯ̃. e. l. neqꝫ. ⁊ no. in. c. ſtatutum. de here. lib. vj. in nouella. dic vt ibi.

1 ☞ Inter pares electio eſt mulieris.
2 Epiſcopus per ſe poteſt eligere tertium.
3 Cõſenſus deuoluitur ad non ſuſpectum, quando ille, ad quem pertinet cõſenſus acceſſiuus non vult conſentire propter aliquod vitium.

¶ Lex decima octaua.

Vidue. Ponit̃ hic forma qualiter vidue debẽt ꝯtrahere matrimoniũ, ⁊ qualiter virgines, ⁊ de quorũ cõſenſu. Caue tamẽ: qꝛ iſta forma nõ eſt ſubſtantialis, quãtũ ad ſubſtantiã matrimonij: ſed eſt quedam forma continẽs quãdã iuſtitiam publice honeſtatis, non intelligas tamẽ de illa iuſtitia, q̃ matrimoniũ dirimit, de qua loquuntur Canoniſte, vbi ſup matrimonio diſcordãt pater ⁊ filia, dꝫ dirimi cõtrouerſia iudice mediãte. h. d. iſte ꝟ. ¶ Ibi, vt ſi pares.[c] No. ꝙ iter pares electio eſt mulierũ, ⁊ no. duplicem paritatẽ genere ⁊ moribus. nõ dt diuitijs: qꝛ lex magis defert generi. i. nobilitati, morib⁹, ⁊ virtuti, quam diuitijs. dicit Oldr.[d] qd per hũc tex. ipſe dicebat ꝙ ſi aliqua pertinẽt ſimul ad ſapiẽtes ſtudij, ⁊ vniuerſitati ſcholariũ, ⁊ diſcordãt in eligendo: qꝛ vnum eligũt ſapiẽtes, alium eligit vniuerſitas, ſi pares ſunt virtute iſti qui eligũt, ꝙ deferẽdũ eſt ſcholarib⁹, tamẽ ſi vnus eſt virtuoſior, deferendum eſt virtuti ⁊ prudẽtie: ſecundum Oldr. ¶ Ibi. ſed ne forte. iſte ver. eſt no. ¶ Item iſta lex eſt ar. ꝙ ſi inter executores[e] teſtamenti pares numero eſt diſcordia ſuper pauperib⁹ eligẽdis, qd eſt in poteſtate epi differre, ⁊ gratificare cui vult. ⁊ facit de leg. ij. l. ſi quis ſeruũ. §. ꝙ ſi iter duos. ¶ † No. ꝙ epiſcopus per ſe poteſt eligere tertium: ſed debet accedere alteri executori: qꝛ diſcordia eſt que deuoluit electionẽ ad epiſcopũ, non libere: ſed per modum confuſionis, vel adheſionis: vt. l. huiuſmodi. §. fin. de lega. j. Sed tẽpus vel mora ibi deuoluerunt ad epiſcopũ libere: vt. ſ. de epiſcopis, ⁊ cleric. l. nulli, extra de teſta. c. nos quidẽ. ¶ Ibi, ſed ne forte Iſte verſi. eſt no. qd quãdo ille ad quem pertinet conſenſus acceſſiuus, non dico ſubſtantialis, nõ vult cõſentire propter aliquod vitium, vel improbã ſpecie, quod talis cõſenſus deuoluit̃ ad non ſuſpectum, verbi gratia, pone quod proximior[f] cõiunctus non vult conſentire nuptijs puelle: ad hoc vt puella moriat̃ ſine herede, vt ipſe ſuccedat: certe iudex adhibebit aliũ cõiunctũ remotiorẽ, qui talẽ ſpeꝫ nõ habeat, ⁊ facit iſta lex in arg. ad q. ſtatuti dicentis qd in cõtractibus minorũ requiratur cõſenſus propinquorũ, nam intelligi debet de propinquis nõ ſuſpectis, qui non procurent propria cõmoda poti⁹ q̃ cõmoda minorũ. ar. huius. l. Pone ꝙ minori imminebat neceſſitas vẽdẽdi, iſte nõ volebat ꝯſentire, ad hoc vt ipſe ſuccederet.[g] certe alius debet adhiberi. Iſte eſt caſus ar. ⁊ exẽplo huius. l. facit. l. j. vbi pu. edu. de. Bal.

¶ Lex decimanona.

Celebrãdis. Iter cõſobrinos cõſiſtit matrimoniũ. dt gloſſ. iure romano. ſed nõ diuino: ⁊ ideo nati ex cõſobrina ſunt inceſtuoſi, ⁊ non ſuccedunt ſm Cyn. ¶ Ibi, fomẽtis. not. qd fomẽta calũniarum ſunt reſtringenda, nec debet quis fauere calũniantibus. Iſta lex eſt correcta quantum ad fedus matrimonij: ⁊ quantũ ad filios: qꝛ nõ ſunt legitimi, ſed inceſtuoſi. Iſta eſt veritas.

1 ☞ Cõſenſus propinquorũ ⁊ mr̃is qñ requirit̃ mr̃e mortua, recurritur ad iudicẽ. ⁊ nu. 2. 3. 4.

¶ Lex vigeſima

In cõiunctione. In matrimonio per filiã ꝯ̃hendo patris expectatur arbitriũ, ſuuſqꝫ cõſenſus exigitur: ſed ſi patre caret, matris ⁊ propinquorum eſt iudicium requirẽdũ. Quibus non extãtibus, ſi puella curatorem habet, ipſo ⁊ propinquis aſſiſtẽtibus, ſi puella cultu verecundie ſpõſum ſibi nõ eligit, iudici eſt deliberare permiſſum. hoc dicit. Adde qd dixi. ſ. e. l. vidue: qꝛ iſti modi ⁊ ſolẽnitates non ſunt de ſubſtantia matrimonij, ſed ſolum cõſenſus ſpõſi, ⁊ ſpõſe. ¶ Ibi, expectetur. No. eum qui dꝫ ad aliquem actũ requiri, expectari debere, non tamen eſt hic: qꝛ expectandi ius ac ptãs reſidebat ex honeſtate, ⁊ ex neceſſitate de iure ciuili: vt. ſ. e. l. nec filiũ. ¶ Ibi, ipſius, ſcꝫ puelle. ¶ Ibi, ſi patris. ſ. dixi quãdo puella eſt in poteſtate patris, hic qñ puella eſt ſui iuris. ¶ Ibi, matris propinquorum. No. ex ordine litere. ꝙ in matrimonijs eligendis, potius eſt iudicium matris ⁊ propinquorũ, q̃ curatoris extranei ſequendum. ¶ Ibi, vtroqꝫ: qꝛ nec pater nec mater voluerũt. ¶ Ibi, cultu verecundie. no. ꝙ propter verecundiã naturale eſt mulieri tacere. ¶ Ibi, coram. ſcꝫ parẽtibus ⁊ propinquis. ¶ Et no. ad ſtatutũ requirẽs preſentiam propinquorũ. ¶ Ibi, ſociet̃. no. ꝙ iudex non poteſt dare ſubſtantiã ſponſalibus nõ loquente puella: ſed poterit interponere authoritatem ſuper inſtrumento de dote futura: vnde poſtea contracto matrimonio iſta inſtrumẽta habebũt vires. ⁊ facit qd legitur, ⁊ no. in. l. fi. j. de legi. tut. ¶ No. primo quod dixi in principio expectandũ eſſe arbitrium eius qui hꝫ ius in actus confectione, hoc verũ, quando apud ipſum reſidet ius faciendi, ſiue dãdi rem rei. de eo autem qui hꝫ ius cõſulendi, dic vt extra de elec. c. cũ in veteri. ⁊ extra de arbi. c. cũ olim. ¶ Secundo no. qd vbi requiritur cõſenſus plurium, puta matris ⁊ propinquorum, ſi mater eſt mortua, requiritur cõſenſus propinquorum ⁊ iudicis. ¶ Aduerte. dicitur[h] in iſta lege: quia lex ſic ſtatuit, ⁊ hanc trahit, ſecus ſi lex

a ¶ Queritur vtrũ An per ſtatutum poterit matrimonium prohiberi. Uide Bal. in. l. j. ff. de iuſti. ⁊ iure. And. barb.

b ¶ Prohiberi. faciunt no. ꝑ Bald. in. l. omnes populi. ĩ. iij. queſt. prin. ff. de iuſti. ⁊ iu. ⁊. quid ſi ſtatutũ ꝓhibet cõtrahi matrimoniũ ſine conſenſu patris. vide Bal. i. l. omnem. j. ad tertul. ⁊ in. l. eũ qui alias. paulus. ff. de ſta. ho.

c ¶ Ut ſi pares. Facit tex. i. c. ſupeo. de teſti. vbi diuitie nõ tribuunt dignitatẽ plene ꝑ Barto. in. l. j. j. de digni. li. xij. And. Barb.

d ¶ Old. Uide bal. in. l. In vẽditiõe. §. ſi vnus. ff. d bo. autho. iud. poſ.

e ¶ Executores. vide Bald. in. l. Id quod pauperib⁹. ſ. d epiſco. ⁊ cle. ⁊ ĩ. l. cum magiſtratus. in. j. col. j. quã de prouoc. nõ eſt neceſ.

f ¶ Proximior. vide Bal. in rub. ſ. de cõtrahẽ. emp. in pen. q. ⁊ ĩ. l. j. ſ. eod. ⁊ ĩ. l. j. ad fi. j. qui admit. ⁊ in. l. In cõiunctione. j. eo. vbi dicit ꝙ ſi nolunt cõſentire, põt minor, ad h̃ appellare, ⁊ dferre poteſtatem ad iudicem ad quẽ. ⁊ vide Paul. de caſt. ĩ. l. ſi cum dotem. j. eo. autẽ tẽpore. ĩ fi. poſt barto. ff. ſolu. matri. ⁊ vide etiam bal. in l. cum ſentẽtiam. ad fi. j. de ſent. ⁊ ĩter loc. omn. iudi. ⁊ in. l. ſi qs iter. §. fi. ff. de excu. tuto.

g ¶ Succederet. Aliud eſt. ſ. rõne de qua per bar. ⁊ bal. in. l. trãſactione. ſ. de tranſac.

h ¶ Aduerte dicit̃. Nota ꝙ ſi ſtatutũ requirit in cõtractu minoris ꝯſenſum cõſanguineorum, habet locũ. ſi cõſanguinei extant. alias ſec⁹, vide bal. vbi notabilia verba dicit i. l. j. qui admit. bart. in. l. ſi cum dotẽ. §. eo autẽ tpe. ff. ſol. mat. Raph. cu. in. l. iij. §. ꝑtor ait. ff. d dã. infec. ⁊ ꝙ Bar. no. ĩ fi. illi⁹ §. vide Bald. l. in. pactũ, qd dotali. ĩ vlt. q. C. d colla. vide ſimiliter qd dicunt ſcribẽtes. in c. ceterũ. de iudi. vbi dicit ꝙ ſi pares curie extãt remittiur ad iudicẽ ordinariũ. Andr. Barba.

a lex vltra nō procederet.verbi gratia.ſtatutū[a] dt qđ in contractibus
b minorū patre caretiū,requiratur cōſenſus matris[b].⁊ duorū propin
quorū cōſanguineorū,⁊ vltra non procedit:nō minor mortua matre
ꝯhit cū conſenſu propinquorū:⁊ iurat,vel etiā ſine iuramēto,in caſi-
bus in quibus ꝯſiſtit obligatio.nec iudex interponit decretū,ꝯtra-
ctus valet.nam ſtatutum qđ loquitur de ꝯſenſu matris,dꝫ intelligi
ſi mater erat viua:mortua autē matre,nō eſt mater.⁊ idē ſi ſit in par
tibus ita remotis,qđ periculoſa ſit minori eius expectatio.ff.de ꝯdi.
2 ⁊ demō.l.mulcta.in prīn.⁊.ff.de iudi.l.ſi lōgius.§.ſi. ¶ † Itē facit ad
c aliā qōnem[c]. pone dictat ſtatutū[d] ꝙ nō valet cōſenſus mulierū ſine
d cōſenſu duorū ꝯſanguineorū ex parte patris:⁊ ſi nō habeat,ex parte
matris,tūc iſta nō hꝫ niſi ex parte matris vnū:⁊ ex parte patris aliū
ꝯſanguineū,nunquid valet ꝯctus cum conſenſu iſtorū.Rñ.ſic.arg.
3 ff.de le.j.l.ſtichū qui meus erit.⁊ ibi per Bar.¶ † Quero quid ſi iſti
e duo[e] q debēt ꝯſentire ꝓ vtilitate puelle nolūt ꝯſentire, vtrū puella
poterit appellare, ⁊ deferre poteſtatē ad iudicē ad quē:dt Bar. qđ
4 ſic in.l.vlt.ff.de ap.recip.¶ † Pone qđ[f] iſta puella nō habeat ꝯſan-
f guineos maiores,ſꝫ minores,diſcretos tū, ⁊ capaces ꝯſilij,nunquid
iſtis ꝯſentiētibus ſatiſfactum ſit forme ſtatuti:⁊ eſt arg.ꝙ ſic:qꝛ ſta
g tutum non diſtinguit circa etatē.arg.ff.de ma.vin.l.ſi pater[g].in fin.
⁊ hoc in adulta.Quid ſi ſint pupilli.videtur ꝙ eorum conſenſus nō
valeat,ſine authoritate tutorum : qꝛ nec dicuntur preſentes:vt.ff.de
arbi.l.diem proferre.§.ſed coram.⁊ ar.j.de fal mo.l.j.in ſi.

1 Milites caligati quales ſint.
2 A dictio,qualiter ponitur.4.
3 Statutum diſponens ꝙ filij rebellium debeant expelli de ciuitate a
maiore vſque ad minorem quid valeat.

¶ Lex vigeſimaprima.

h A Caligato. Dictio a[h], includit terminū a quo:⁊
dictio vſq; includit terminū ad quē:
h.d.vel ſic ditio a:⁊ dictio,vſq;,ponunt incluſiue.Nā inclu
dūt ſuas extremitates:vt hic.Old.dt ergo hec lex a caliga
to milite vſq; ad ꝓtectoris perſonam incluſiue,ſine aliqua ſolēnitate
ſcripturarū matrimoniū eſt ꝑmiſſum.h.d. Ibi, a incluſiue.Ibi vſq;
1 incluſiue. Ita exponit gl.¶ † Quero primo,q ſunt iſti milites,q di-
cunt caligati:dic ꝙ ſunt milites q militāt pedeſtres,⁊ etiā pedeſtris
militia appellatur militia. Quis dicat protector:dic vt gl. ⁊ ſenſus
huius.l.eſt,ꝙ a minore milite vſq; ad minorē talis licētia eſt cōceſſa.
2 ¶ † Secūdo queritur de dictione a,vtrū ponatur incluſiue,vel exclu
ſiue:⁊ videtur ꝙ excluſiue:vt.ff.de acti.emp.l.ratio.in ſi.vbi dictio a,
i eſt ſeparationis nota. In ꝯtrium eſt hec lex.Sed pone qđ iudex[i] ſta
tuit ibi terminū octo dierū ab hodierna die,an dies hodiern⁹ cōpu-
tatur:videtur ꝙ ſic:vt hic. In ꝯtrium.ꝙ nō includatur:ſed preter hāc
diē hꝫ octo dies:vt.d.l.ratio.§. ſi. ⁊ hoc verius.modo reſtat videre,
an probatio facta hodierna die valeat:videtur qđ nō:qꝛ nō includi-
tur ſub termino hodierna dies.Contrariū videtur:qꝛ ꝙ nō includa-
k tur,eſt introductū in fauorē[k] eius cui aſſignatur terminus. qui fa-
uor nō dꝫ in ſuā leſionē retorqueri:vt.ꝟ.de leg.l. quod fauore. Ergo
factum ante lābentē terminū valet, qđ poſt terminū nō valeret. Et
circa hoc dic.qđ aut eſt eadem ratio incluſionis extremorum : ⁊ iſta
dictio tunc apponitur incluſiue in hac.l. Aut non eſt eadē ratio in-
cluſionis extremorū:qꝛ intentio loquentis non erat includere:⁊ tūc
l ponitur excluſiue.¶ Similiter q̄ro de dictione vſq;[l]: de hoc exami-
nat pleniſſime do.Gui.de cug.ff.de offi.procō.l.meminiſſe.⁊ ꝑ Bar,
ff.de leg.iij.l.patronus.§.j.⁊ Cyn.hic.licet nō ita late,⁊ dt qđ aut hu
iuſmodi dictiones proferūtur a lege,aut ab hoīe,ſi quidē proferun-
tur a lege. ſi tunc incluſio eſſet ꝯtria alij legi, nō includit:⁊ ſi excluſio
eſſet ꝯtria alij legi, etiā nō excludit:qꝛ in dubijs legū qđ nō eſt ꝑ vnā
legē determinatū,determinatur per aliā legē determinantē.ff.de cō-
iūgen.cū eman.li.l.nihil.vnde caſus per vnā legē vel ſtatutū omiſſus,
determinādus eſt ſecundū aliā legē determinantem:vt. ff.ſol.ma.l.ſi
vero.§.de viro.Aut diſpoſitio legis vel ſtatuti nō eſt in ꝯtriū:⁊ tunc
aut ſumus in fauore,⁊ includit:vt hic.aut ſum⁹ in odio:⁊ tūc qꝛ odia
in dubio debēt reſtringi,nō includit.ar.ff.đ lib.⁊ poſth.l.quidā.⁊ qđ
3 no.ff.de dolo.l.id eſt vſq;.¶ † Et ſm hoc facit ad queſtionē ſtatuti.
qđ filij rebelliū a maiore vſq; ad minorem debēt expelli de ciuitate.
¶ Caſus.Quidam rebellis habebat quatuor filios,minorē ⁊ maio
rem:⁊ duos intermedios ſm doctrinā Cy.cū hic agitur de odio,nec
includetur maior⁹ vel minor,ſꝫ tātum illi duo intermedij, qđ falſum
eſt,⁊ ꝯ mentē loquētis.ad quē ſemper eſt recurrendū, ſi autē dictio
vſq;,profertur ab hoīe,dt Cy.ſiquidem expreſſe,vel per coniecturas
conſtat de volūtate hoīs,ei ſtatur. Alioquin adhibenda eſt diſtin-
ctio odij ⁊ fauoris:vt.ꝟ.dixi:vel dic,aut iſte dictiones ponunt inter
terminos intrinſecos,⁊ includūtur,ſi inter extrinſecos, excludūtur:
iuxta illud qđ tāgitur.j.de euic.l.ſi fines agri.¶ Exēplum de primo.
Vendo tibi fundū a ſepibus vſq; ad ſepes,nā ſepes includuntur:qꝛ
ſunt pars rei.⁊ ſic ſant terminus terminatus intrinſece.¶ Exēplum
de ſcđo.Vendo tibi fundum a tali via publica,vſq; ad talē viā publi
cā:nā via publica nō venit in venditionē agri.
4 ¶ † Certe iſte dictiones nō ponuntur incluſi-
ue:qꝛ non poſſunt includere,⁊ idē eſt ſi iſte di-
ctiones proferūtur ſuper tēporibus,verbi gra
tia,ſtatuit iudex terminū ad probādū a die lu
ne,vſq; ad diē iouis:nā ſi dies iouis eſt iuridi-
ca,ponitur incluſiue:ſi aūt eſſet feriata, tūc nō
poſſet includere eā,⁊ ideo dictio vſq;,tūc poni
tur incluſiue:vt extra de dolo ⁊ contu.c.cū di-
lecti.⁊ de dilatio.c.expoſuit.⁊ de reſti.in integ.
c.tum ex literis.in.§.proſpeximus.regula ergo
includit,vel excludit, ꝓut iuris ratio patitur,
⁊ intentio diſponentis.Iſta eſt bona regula.

¶ Lex vigeſimaſecunda

SI donationum. Pompa matrimonij non facit ad
b eſſe matrimonij,⁊ ponit gloſſ. exē-
plum in conuiuijs :qꝛ conuiuia fiunt ad pom-
pam.¶ Et ex hac.l.ſume argu.quod licet do-
m ctor[m] non faciat conuiuium,quod dꝫ facere ex
forma ſtatuti. tū per hoc nihil detrahitur ſue
dignitati doctoratus. ¶ Ibi, celebritas.i.di-
gnitas:alias ſolēnitas. ¶ Not.ꝙ de ſubſtātia
c matrimonij non eſt donatio ante nuptias, vel
propter nuptias,vel inſtrumēta:qꝛ ad ſubſtan
tiam matrimonij nō requiritur niſi ſola volun-
tas ⁊ conſenſus.h.d.hec lex.Bal.

d
1 Fictio retrotrahitur ad originem,omnem
maculam abſtergendo.
2 Legitimati ſuccedunt cum legitime natis.
3 Priuilegiū nō executiuum trahit effectum.
4 Tutela ſemel dimiſſa ꝑ mrē,an repeti poſſit.

a ¶ Statutū.Quid aūt ſi nullus propinquus extat,vide Bar.in.l.j.j.
vnde vir ⁊ vxor.⁊ q̄ dixi poſt Bar.⁊ Bal.in l.trāſactione. ꝟ.de trāſa.
⁊ que hic ſequūtur.⁊ cū Dy.hic vſq; in ſi.l.ſimpliciter trāſit Petr.đ
ancha.in.c.canonū ſtatuta.in ver.trāſeo ad ſtatuta, que quādoq; pro
hibent.de cōſti.⁊ adde ꝙ qñ ſtatutū requirit preſentiā coniunctorū,
debēt citari.⁊ etiā expectari.ſm bal. in l.j.in vl. co. j.q admit.⁊ hic adde Bar.⁊ Ang.in.l. turpia. §.j.đ leg.j. vbi idē dt qđ hic. per illum tex.ſed ratio eſt ꝯ in. d.l. j.j.vnđ vir ⁊ vxor. ⁊ ibi dixi poſt eū. ⁊ adde etiā ꝙ talis cōſenſus preſtitus ſuper ꝯctu ſimulato,nō operaretur contractū qui vere ⁊ licite agebatur ſecundum Bal.in ru.j. qui admit.
b ¶ Matris. Viđ bal.in.l.trāſactio. no.ꝟ.de trāſact. ⁊ qđ no.Bal. ꝑ illū tex.in.l.j.§. qbus. ff.qđ.cuiuſq; vniuer.nomi.
c ¶ Item facit ad aliam.q. Viđ do. Ab.in.c.quoties. de teſti.⁊ ibi dixi.
d ¶ Statutum.Vide bal.in.l.j.j.vnde.vir ⁊ vxor.⁊ ſeqtur Pet.de ancha.in. c. canonū ſtatuta.in ver.trāſeo ad ſtatuta , q̄
quandoq; prohibent.de conſtitu,⁊ Abb.in.c.quoties.extra de teſti.
e ¶ Iſti duo.faciūt no.per Bal.in.l.vidue.ꝟ.e.in ſi.ſequitur pe.de an-
cha.in loco preallē.⁊ vide que dixi.j.proxi.
f ¶ Pone qđ.Vide Bart.in.l.j.ad ſi.j.qui admi.An autē admittan
tur femine propinquiores:an vero preferātur maſculi,viđ Bal.in.l.
ſi.j.de ver.ſig.an autē affines ex parte vxoris veniāt appellatione cō
ſanguineorū,vel propinquorū,vide Barto.⁊ Bald. in l.j.vnde vir ⁊
vxor.quid in matre ⁊ auia,vide.in.l.fin.j.de verb.ſig. per Bal.⁊ facit
optimus tex.in.l.j.§.quibus.ver.⁊ quidē. ff.qđ cuiuſq; vniuer.adde
Bal.hic in ſimili.Bar. in.l.ſi tertius.in ſi.prin.ff.de aqua plu.arcen-
da.dū dt qui dicātur vicini proximiores.⁊ facit.l.vt gradatim. §.⁊ ſi
lege.ff.de mune.⁊ hono.cū materia.⁊ adde ꝙ eo caſu quo oēs cōſan-
guinei eſſent inſufficiētes:vt qꝛ furioſi,vel infantes.ꝙ ſufficit decre
tū iudicis:vt notat Bald.per illū textū in,l.furioſi.j. eo.⁊.Bald.hic
ſequitur Petrus,de Ancharano in c.canonū ſtatuta.in verſ.tranſeo
ad ſtatuta que quandoq; prohibent.de cōſti.⁊ an talis cōſenſus vel
preſentia cōiunctorū poſſit ſuppleri per procuratorē.Bal.dt ꝙ nō.
in.l.j.in ſi.j.q admi.⁊ predictis adde Ange.in.l.j.j. de verborū ſigni-
ficatio.⁊ Pau.de caſt.in.l.j.j.vnde vir ⁊ vxor.dt ꝙ ſi ſunt pupilli iu-
dex adhibet alios bonos viros loco eorū.alleg.no.per Bal.in.l.cum
ſententiā.in ſi.j.de ſenten.⁊ interlocu.omni.iud.⁊ in.l.trāſactionem.
ꝟ.de tranſact.⁊ dicit idem ſi ſunt preſentes,⁊ nolunt intereſſe.
g ¶ L.ſi pater.Et vide in ſimi.quod no.in c.ex eo.de reg.iur.in.vj.
h ¶ Dictio a.Quid de dictione a.an ſtet incluſiue, an excluſiue, vide
Io.de imo.conſi.⁊.Andr.Barba.
h ¶ Dictio a.Vide qđ not.Bar.in.l.pater.§.j.ff.de adul.ſed an dictio
a.denotet cauſam efficientem.vel quid,vide Baldum.in l.ex arrali.ꝟ.
de actio.empti.⁊ quod dictio vſq;,ponatur incluſiue.eſt textus.⁊ ibi
Baldus in l.poſt duos.ſupra de aduocatis diuerſorum iudicum.⁊
de dictione a,alias ab,vide Barto.in.l.meminiſſe.ff.de offic.procon,
⁊ leg.per Pau.de liaza.in commento.c.potuit.extra de loc. ⁊ Bar.
in l.patronus.in fin.de lega.iij.
i ¶ Iudex.Vide Ange.⁊ Imo.in.l.Gallus.in ſi.ff.de li.⁊ poſth.
k ¶ Fauorem.Et iſtam partem videtur tenere Bal.in.l.ſi.j.de temp.
appel.⁊ in.l.eos.in.§.autem.j.de appel.
l ¶ Vſq;.Vide Io.an.in.c.j.de ord.ab epiſ.qui re.
m ¶ Doctor.Adde no.in.l.vniuerſa,ꝟ.de preci.Impe.offe.

a ¶Specie melioris. No. qđ valet relictum factum meretrici ſi ad honeſtam vitam redierit, vide Ang. ⁊ ibi Jo. licet contradicat in l. generaliter. ff. de ver. ob. vbi allegauit iſtum tex.
b ¶Relictũ. Vid Bal. in l. j. ver. ſup quarto queſito. ſ. de ſac. ſanc. ec.
c ¶No. ad ſtatutũ. No. ꝙ cãcellato banno, exiguntur omnes reliquie bãni. tu vide glo. ſin. in c. cũ vintoniẽſis. de elec. vbi legitimat⁹ per reſcriptũ, habetur ac ſi legitime eſſet natus. qđ eſt nota. An. Bar.
d ¶Eſſe. hic ſumitur arg. ↄ ſpurio. qui reſtituitur natalibus. dic vt. ĩ.
e ¶Mater. Vide Bart. per illũ tex. in auẽ. ſacramẽtũ ĩ. qñ muli. tu. offic. fun. poteſt.
f ¶Ex iſto tex. no. ꝙ papa ſciẽs aliquẽ ſpurium. ſi facit eum epiſcopũ. intelligitur eũ legitimare. ⁊ ſic habes ꝙ certa ſcientia pape legitimat quẽ. lꝫ nõ dicat non ob. ⁊c. vt voluit Bal. in c. j. §. naturales. ſi de feu. fue. contro. lꝫ ꝯ voluit gl. in l. j. ↄ natura. li. And. Barba.
g ¶Papa. Vid. ĩ. e. §. in fi. ⁊ doct. in l. quidam cõſulebant. ff. de re iud. a ⁊ gl. xliiij. di. c. cũ b antẽ. in ver. vtrũꝗ. ⁊ Bal. in l. reſcripta. ſ. de preci. impe. offe.
h ¶No. ibi. dignitatem. Vide que dixi i. c. niſi. de offic. leg. vbi aliter ſum locutus. An. bar.
i ¶Ex certa ſcien 1 tia. ⁊ an certa ſciẽtia debeat probari ꝑ literas, vel ꝑ teſtes. ⁊ an etiã ꝑ pri⁹ motus, vide gl. ſing. in c. ſtatutum. in ver. literarũ. de reſcr. in vj. plene. d. Joã. in l. quidã cõſulebãt. ff. de re iudi. An. Barba.
k ¶Proprius motus. No. qđ ꝓpri⁹ motus principis errantis, non facit priuilegiũ valere.
l ¶Infamẽ Vide c Bald. in l. reſcripta. ſ. de preci. impe. offe.
m ¶Adde, Et an patris quodlibet priuilegiũ ad filios añ priuilegij conceſſionẽ natos porrigatur. in l. ij. §. in filijs. ff. de decur. per Ant. Roſ. in trac. legitim. li. ij. penul. col. in cauſ. mat. qđ nõ. Quid autem de alijs, vide Guil. de cun. in l. ij. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ vide quod no. in l. magiſtros. C. de profeſ. ⁊ med. lib. x. Philip. Deci.

¶Lex vigeſimatertia.

IMperialis. Clemẽtia decet prĩcipẽ. Reſtitutio natalib⁹ oẽm abſtergit maculã. Infectio parentum inficit filium poſt conceptũ inter pares. Et ſine dotalibus inſtrumẽtis cõſiſtit matrimoniũ. hoc dt. iſta lex ita longa. Et diuiditur in tres partes groſſas. primo ponit proemiũ. ſecundo ponit ſtatutũ. tertio cõcludit Ja. de are. ¶Et coſi bella lege, coſi ſancta como neſuna ſia nel mundo. ¶Ibi. beneuolẽtie. hic Imperator dt qđ proprie accidit imperiali beneuolentie inueſtigare commoda ſubditorum, ⁊ errãtes ad melioris vite frugem reducere, ⁊ eis gratiã clementie impartiri, Dicẽs qđ imperator qui nõ eſt clemens ſubditis, damnatur quoad deum: vt deus non ſit clemẽs ſibi: ⁊ hoc in prima parte preambuli. vide literaturam, ⁊ dic qđ in ſola pietate poſſumus eſſe pares deo: ⁊ qđ ſola clementia equatur nobis deus, vnde iſtud nomẽ appellatiuum clemẽs, cõuenit omni imperanti, ⁊ omni apoſtolico, ⁊ omni ſereniſſimo imperatori. in quantũ cõuenit a naturalitate, cũ ſibi propriũ ſit, ſicut enĩ riſibile eſt proprium hominis, ita clemẽtia eſt propriũ principis. ¶Ibi mederi qñ indigẽt remedio. Et imperator ponit in iſto proemio quedam narratiue. cũ dicit qđ quedã mulieres ſcenice, que ſunt infames: ⁊ cum eis non poteſt contrahi matrimonium, niſi cum alijs eiuſdem ꝯditionis. Sed per hãc ſtatuit, ꝙ ſi iſta mulier vadat coram ſereniſſimo imperatore, ⁊ ſupplicet vt reſtituatur natalibus, qđ poſt talem reſtitutionẽ licitum eſt nubere. ¶Ibi, indignã. no. conuerſationẽ talium mulierũ eſſe indignã. ¶Ibi ſpecie melioris[a]. facit iſta lex ad relictũ[b] meretrici ſi mulier ad frugem melioris vite redierit, qđ dicatur relictum ad piam cauſam, ⁊ Imperator dꝫ eſſe in natalibus clemẽs, ne inducat deſperationem. ¶Ibi dei beneuolẽtia ⁊c. No. tex. q: iſta ſunt verba q̃ aptant̃ ſoli deo, ⁊ imperatori. ¶Ibi, Itaqꝫ. hic adducit quoddã ſimile: q: ſi imperator reſtituit ſeruos qui ſunt ita viliſſimi: ergo poterit ⁊ famã reſtituere ſcenicis. ¶Ibi iniuſtũ, de rigore, ſi habes iuſtũ, dic. ſ. de equitate. ¶†Ibi, quaſi. no. in hoc eſſe fictionẽ: q: dt quaſi cõſidera effectũ fictionis: q: ſe retrotrahit ad originẽ oẽm maculam abſtergendo. Et ex hoc qđ dicitur hic. ⁊ ĩ. e. l. in ver. nam omni macula. in illo ꝟbo. neqꝫ vocabulũ: ſume ar. ꝙ ſpurius reſtitutus natalibus. i. legitimatus per imperatorẽ, nõ dꝫ vocari ſpurius: nã perinde eſt ac ſi eſſet legitime ꝯceptus. Adde qđ dixi in l. gallus. §. ⁊ quid ſi tãtũ. ff. de lib. ⁊ poſt. ¶Ibi, derelicta. Tũc princeps exercet circa ſubditũ beneuolẽtiã, cũ illũ penitet peccaſſe, nõ cũ in malo opere perſeuerat. ¶Et ideo papa non pepcit dño Ray. q: nõ voluit deſiſtere. ¶Ibi, affat⁹. i. reſcripta, ſiue priuilegia ¶Ibi ss. q abſterſa macula mulieris quã accepit in vxorẽ, nulla notat macula. ¶Ibi ſcitis. i. ſtatutis. ¶Ibi ꝓhibeãtur. hic ſume arg. ꝙ dotalia inſtrumẽta reqrũtur ſolũ ad ꝓbationẽ. ¶Ibi, direpta. i. eradicata. ⁊ a radice ſublata. ¶Ibi, neqꝫ vocabulũ. no. ad ſtatutũ[c] qđ loqtur de bãnitis non eligẽdis ad officia: nã poſtquã ſunt in integrũ reſtituti: nomẽ bãnitorũ eſt abolitũ, ⁊ ideo equparãtur ceteris ciuibus integri ſtatus: q: ſtatim ſublato noie, tollit
d omne preiudiciũ nois. vnde reſtitutio in integrũ nõ ſolũ tollit eſſe[d] ipſius banni. ſed reliquias, ita ꝙ nõ remanẽt relique etiã nudi nois. Et iſte eſt tex. valde no. ¶Ibi. ſed ⁊ liberos. Hic dt ꝙ filij ex tali ma
2 trimonio nati, ſunt legitimi. ¶†Ibi, habeat. not. ar. ꝙ legitimati ſuccedũt cũ legitime natis. Certe iſtud ar. nõ colligitur hic: q: oẽs iſti erant legitime nati. Sꝫ ar. qđ colligitur hic, tale eſt. q̃ ſi meretrix eſt ad melioris vite frugẽ reuerſa, ⁊ titi⁹ q habebat filios ex nobili vxore premortua, accepit eã in vxorẽ, ⁊ exinde habuit filios. qđ iſti ſuccedũt cũ iſtis nobiliorib⁹. Caſus eſt hic. ¶Ibi, ſed ⁊ ſi tales. ſ. dixit ↄ ſcenica natalib⁹ reſtituta, q̃ poſtea matrimonio ſe adiũxit. Hic ↄ ea q̃ caſtitatẽ colẽs, nubere noluerit. Nã idẽ ſortit̃ priuilegiũ qđ ſi nube
3 ret. ¶Ibi exiſtimationẽ. i. famã. ad q̃ erãt in inte. reſtitute. ¶†Pone caſum. Mulier ſcenica impetrauit ab imperatore qđ poſſet nubere, nõ obſtãte macula iã ꝯcta. tãdẽ ipſa nõ vult nubere ſꝫ in caſtitate manere ſimpliciter. Querit̃ vtrũ iſta ꝑ tale priuilegiũ intelligat̃ reſtituta fame, ⁊ immaculatis natalib⁹: rñdet̃ ꝙ ſic, ⁊ iſta hereditatẽ ſuã põt trãſmittere, ⁊ aliã ſuſcipere: ac ſi nunq̃ fuiſſet ſcenica. h. d. Innuit iſte tex. a ꝯtrario. ꝙ infames nõ ſunt capaces. qđ dic vt. ĩ. de ſecũ. nup. l. j. ¶Itẽ collige. ꝙ priuilegium nõ executiuum, tñ hꝫ effectũ quem
4 ſecum trahit ſine hominis executione. ¶†Item collige arg. ad q.
e mater[e] erat tutrix filij, acceſſit ad iudicẽ, ⁊ aſſeruit ſe velle nubere, ⁊ fecit aliũ tutorẽ creari, ⁊ poſtea nõ vult nubere, ſed vult reaſſumere tutelã. Queritur nunquid poſſit. hic eſt arg. ꝙ non poſſit: q: ſufficit impetraſſe, ↄ hoc tangitur per gl. inſti. de cura. §. interdũ. ⁊ ibi vide.

1 ☞ Papa, ſi ſciat aliquem ſpurium, ⁊ facit eum Epiſcopum, an videatur ſecum diſpenſare.
2 Imperator, ſi recipit aliquem infamẽ in ſuum conſiliarium: eo ipſo eſt reſtitutus fame.

§. Similes. Qui cõſequit̃ dignitatẽ, tacite videt̃ reſtitut⁹ ad famã. h. d. Et ratio eſt: q: ꝑ famã peruenit̃ ad dignitatẽ: vnde cõceſſa dignitate. videt̃ cõceſſũ omne per qđ
1 ꝑuenit̃ ad illud. h. d. tex. cũ gl. tene mẽti. ¶†Ex iſto tex.[f] collige. ꝙ ſi
f papa[g] ſciẽs aliquẽ ſpuriũ, facit eũ epiſcopũ, intelligit̃ legitimare, ⁊
g reſtituere natalib⁹, ita vt deinceps ſuccedat tanq̃ legitim⁹, ⁊ ſuccedat̃ ei tanq̃ legitimato, qđ no. Dicit q̃ iſte tex. ſiue. §. qđ ſi ſcenice mulieri ⁊ infami princeps (etiã ſine ſupplicatiõe) motu ꝓprio cõcedit dignitatẽ, qđ videt̃ abſtergere oẽm maculã infamie, vñ iſta potuiſſet nubere, ac ſi nunq̃ fuiſſet infamis, vñ ar. qđ dixi de epiſcopo, ad ab
h batiſſam trahe. ¶No. ibi, dignitatẽ[h]. Nã cõceſſo aliquo, videt̃ omne obſtaculũ amotũ ꝑ qđ impeditur cõceſſio. ¶Ibi donationẽ. i. priuilegij. ¶Ibi. vltroneã. ꝙ eſt qđ alibi dicitur. i. proprio motu: vt in. c. ſi motu ꝓprio. de prebẽd. li. vj. ¶Ibi, ante matrimoniũ. ſume ꝙ ſi precedit illicitũ matrimoniũ, ⁊ ſequat̃ poſtea reſtitutio fame, ꝙ tale matrimoniũ nõ cõfirmatur. ¶Sꝫ ꝯtrium videtur determinari. ĩ. e. l. §. fi.
i dic vt ibi. ¶Ibi, meruerint. ex certa ſciẽtia[i] principis: q: proprius
k motus[k] principis errantis non faceret valere priuilegiũ. ar. ff. de re
2 iud. l. quidã cõſulebãt. ¶†No. etiã arg ꝙ ſi imperator aliquẽ infamem[l] accepit in ſuum cõſiliariũ eo ipſo eſt reſtitutus fame: q: eum principis comitatus illuſtrat: vt. ĩ. l. j. de prepoſitis laborum. lib. xij.

1 ☞ Priuilegium matris non prodeſt filie concepte ante priuilegiũ.
2 Filius, an poſſit legitimari poſt mortem patris.
3 Filius regis natus poſt coronationẽ patris, an preferatur filio nato ante coronationem quoad regnum adipiſcendum.
4 Filius militis natus ante militiam: an dicatur magnas.

§. his illud. Non dicitur ſcenice filia, q̃ cõcepta eſt abſterſa macula: ſed tantum illa que nata eſt vigente macula. hoc dt. ¶Caſus. lege cautum erat ꝙ ſcenice filia non poſſet nubere honeſte perſone. Modo pone: berta quondã fuit ſcenica: ſed princeps eã reſtituit fame, deinde cõcepit filiam, queritur an iſta filia poſſit libere honeſte perſone nubere. Reſpõ. ꝙ ſic: q: non eſt filia ſcenice: ſecus ſi eſſet nata ante reſtitutionẽ fame: q: tunc non poteſt nubere, niſi impetret reſcriptũ in propria perſona. Sed pone ꝙ mater deceſſit antequã filia impetraret reſcriptum, an poſt mortem matris filia poſſit impetrare: videtur ꝙ nõ, cũ mater eſſet mortua vitiũ ex radice infecta contractum non videbatur per principẽ poſſe remoueri. tñ contrarium dt imperator hic. hoc dt. vſque ad. §. imo.
1 ¶Ibi, prioris vite matris. que fuit infamis. ¶†Ibi, inuictiſſimo.
m no. priuilegium matris nõ prodeſſe filie ante priuilegiũ cõcepte[m]. ⁊ ſic aliud eſſe priuilegiũ matris, ⁊ aliud priuilegium filie: q: licet mater ſit reſtitua fame: non tñ eſt reſtituta ipſa filia, niſi ⁊ ipſa impetret
2 per ſeipſam reſtitutionis priuilegiũ. ¶Ibi, que. ſ. ſcenica. ¶†Ibi, poſt eius obitum. ſcꝫ matris. Et not. hic argu. qđ filius poteſt legitimari poſt mortẽ patris. licet videat̃ impoſſibile, q: in correlatiuis altero extincto, remanet alterum. ¶Ibi, iniuria eſt: q: eſt infamis. ¶Ibi. dudum. i. ante iſtã impetrationem. not. qđ non dicitur quis talis,

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

a talis, qui nō eſt natus[a] ex tali tpe natiuitatis. ¶ Unde ſumit glo. ar. ꝙ qui natus eſt ante ſacerdotiū patris, nō dr̄ filius preſbyteri. Joan. And. ponit de ſe in rub. de fil. preſby. ¶ Itē nō dr̄ filius regis, q natus eſt ante eius coronationē per. l. titius. ff. de teſta. mi. ⁊ in. l. in deli
3 ctis. §. ſi extraneus. de noxa. ⁊. l. ij. §. in filijs. de decurio. ¶ † Et ideo ſi ſit cōſuetudo ꝙ primogenitus regis ſuccedat in regno, ⁊ vnus eſt natus ante coronationē patris: alter poſt, videt̄ qȯ ille preferat̄ qui
b natus eſt poſt:[b] q2 natus eſt regis ⁊ a rege. Cum enim de natiuitate loquimur, inſpicitur tp̄s natiuitatis. ⁊ dicit Jacob. de Bel. qȯ ille primogenitus nō eſt illuſtris: cum ergo regalis dignitas nō competat niſi illuſtri, ſequitur qȯ primogenitus q natus fuit ex eo tūc tp̄is quo erat priuate fortune, nō debet dici filius regis: nec ei ſuccedere in regno: q2 cōſuetudo nō loquit̄ ſimpliciter de primogenito, ſed de primogenito regis: de hac materia no. j. de digni. l. ſi ſenator. li. xij. ⁊ de princ. agē. in re. l. quicūqȝ. ⁊. l. j. ⁊. ff. de ſena. l. ſenatoris filium. in fi.
4 ¶ † Inducit̄ etiā ad aliā. q. dicit ſtatutum ꝙ magnates puniantur pena quadrupli. ⁊ intelligatur magnates oēs natu ex gn̄e militari. ¶ Pone. titius anteꝙ eēt miles, genuit filiū. poſtea creatus eſt miles querit̄ an filius dicat̄ magnas. Bar. in. d. §. in filijs. dt ꝙ nō. Sed qȯ dixi de rege, ⁊ magnate intellige, niſi pretēderet qualitatē de auo paterno. Pone exēplum in rege Anglie, qui ſupuixit filio ſuo. Nā nepos eius: lȝ non fuerit cōceptus ex patre rege: tū q2 natus eſt ex auo rege, eſt illuſtris: vt no. ff. de ſena. l. emācipatus. in fi. An autem filius regis preferatur nepoti nato ex primogenito. tangit Cyn. j. de bo. ma. l. ſi viua. dixi plene. j. de iur. deli. l. cum in antiquioribus.

§. Imo. Remotis veteribus legibus, que diſponebāt matrimonia ſine dotalibus inſtrumentis nō valere. ſtatuit Imperator ea valere. exceptis nepharijs inceſtis, ⁊ alijs prohibitis. ¶ Ibi, honeſtate. no. ꝙ paritas ⁊ imparitas conſideratur penes honeſtatem. ⁊ iſte. §. reſpicit authenticam maximis decorati.

§. Hi itaqȝ. Hec lex trahitur etiam ad matrimonia iam contracta poſt imperium Juſtiniani: non ante. h. d. ¶ Not. ꝙ confirmato matrimonio, confirmatur ſtatus liberorum non tamen idem econtrario: quia legitimatis liberis, non propterea intelligitur ſuper matrimonio diſpenſatum: vt. ff. de ritu nup. l. qui in prouincia. §. diuus.

¶ Authentica.

Quod eis. Iſta aut̄. cōtinuatur ad legē codicis hoc modo: dictum eſt ſupra in. l. codicis. ꝙ ſcenice penitentes pn̄t ſupplicare principi vt eis dignet̄ reſtituere famā, vt poſſint nubere honeſtis perſonis. Nunc dubitat̄ quid ſi illa mulier iurauerit ſemper permanere in illo vitio: ⁊ in illo opprobrio: ⁊ libidinis infamia. Nunqd iur̄m impediat quin poſſit priuilegiū impetrare. Rn̄. ꝙ iuramētū nō vȝ, q2 eſt illicitū. Et dt Impator ꝙ poti⁹ eſt puniēdus ille q exigit tale iur̄m: ⁊ extorquet, ꝙ̄ ille qui iurat. h. d. Et hec aut̄. ſemp alle. ꝙ iur̄m iniu-
c ſtū nō vȝ. Nā iur̄m[c] dȝ cōtinere tria. ſ. veritatē, ſiue iuret̄ de preterito in pteritū, ſiue de pn̄ti in preſes, ſiue de futuro in futurū. ¶ Itē dȝ cōtinere iuſtitiā: ⁊ per hoc dȝ eſſe honeſtū. nā nihil inhoneſtū iuſtū. ¶ Itē debet cōtinere iudicium. i. animi diſcretionē: q2 qui animi diſcretionem nō habet, iur̄o nō obligatur. Ita dicit glo. no. ſuper iſta aut̄. que etiā notat ſtultas promiſſiōes ſeruandas nō eſſe. ¶ Ibi, nō oportere. ff. de pac. l. iuriſgen. ⁊ gn̄aliter ſi qua eſt: q2 nō eſt proprie p iurium: ſed temerarium iur̄m. Sed nunquid quando iuramentū eſt
d licitum,[d] poteſt ille cui eſt preſtitum remittere iuramētum: dic quod ſic. ff. qui ⁊ a qui. l. fi. tamen poſt incurſum periurium non poſſunt remittere periurium: nec infamiam inde contractam: vt. ſ. de tranſac. l. ſi quis maior. ⁊ arg. ff. de leg. j. l. nemo poteſt.

¶ Authentica.

Maximis. Dignitatibus predicti debent matrimonia contrahere cum dotalibus inſtrumentis. Excipiuntur ab iſta ſolennitate barbari ſubiecti romano imperio. ¶ Ibi, vſqȝ incluſiue. ¶ Ibi, dotalibus. i. matrimonialibus. Alij dicunt. i. q2 debet interuenire dos: vt in legitimatione naturaliū qȯ dic vt inſti. de nup. in fi. ⁊. ſ. e. l. neqȝ la. j. ¶ Not. ꝙ illud qȯ eſt perfectum, nō vitiat̄ p ſuperuenientem dignitatē. concor. j. e. l. ſi libertā. ⁊ no. ꝙ maxime dignitates ſunt apud barbaros: ⁊ ſic infideles habēt dignitatem illuſtrem, ⁊ habēt reges ſuos. ¶ Ibi, affectu, in mr̄imonio enim nō requirit̄ alia ſubſtātialis forma, niſi conſenſus, licet qn̄qȝ requirat̄ forma euidētialis, ſeu pbatoria: vcȝ ꝙ in mr̄imonijs requirat̄ verborū expreſſio. ⁊ inſtrumēta dotalia: vt no. Inno. in. c. j. de deſpō. impu. lib. vj. vide Archi. xxv. q. ij. c. inceſtuoſa. ⁊ no. in. l. cum notiſſimi. in prin. C. de preſcr. xxx. an.

l ¶ Statutum dicit ꝙ filie dotate a patre non ſuccedant cum fratribus pater reliquit puelle infanti pro ea maritanda: an iſta dos poſſit ſtatim peti, vel expectari tempus nubile.

a ¶ Natus. An dicatur filius preſbyteri, natus anteꝙ eſſet preſbyter pater: ⁊ ſic in filio regis, vide Bart. in. l. ſenatorum. j. de dignit. li. xij. ⁊ dicit Bal. in. l. ij. ad fi. j. de libe. ⁊ eorum libe. quod in fauoribus factum patris indiſtincte prodeſt filijs tam iam natis, quam naſcituris ꝙ not. per Cyn. hic.

2 Teſtator mandauit executoribus teſtamenti ſui ꝙ expendant pro anima eius mille in maritandis puellis: an iſti poterunt diſtribuere inter puellas que nondūȝ ſunt etatis nubilis.

¶ Lex vigeſimaquatta.

Sancimus. Ubi ſit mentio nuptiarū nō ſufficit nubilis etas: ſed oportet ꝙ matrimoniū re ipſa ꝯ̄hatur. h. d. ſingulariter. Caſus pmiſi berte dare centū tpe nuptiarū ſuarū: vel cū nupſerit: an intel-
e ligatur. i. cū peruenerit[e] ad nubilem etatē: vel poſtꝙ̄ matrimoniū ꝯ̄xerit reipſa. Rn̄d. quod intelligit̄ poſtꝙ̄ matrimoniūȝ reipſa ꝯ̄xerit. ⁊ hoc qn̄ ſit mentio nuptiaꝝ ad aliqd cōſequendum. Sed pone ꝙ ſit mētio nuptiaꝝ ad aliqd non ſoluēdum, ſeu nō preſtandū, verbi gratia, promitto berte centum quolibet anno donec
f nupſerit illi, vel teſtōr legat[f] decē cuidam puelle donec ad nuptias puenerit. Modo querit̄ qn̄o intelligetur. Rn̄detur: vt. ſ. ꝙ intelliget̄. ſ. poſt nuptias reipſa ꝯ̄ctas. ¶ Ibi, pacto. an idem in teſtamēto, vide Bart. in. l. titio cētū. §. titio genero. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ tāgit hic Cy. in. iiij. op. ſed ab eo diſcordat Bart. vbi. ſ. ¶ Ibi, feſtiuitas non intelligas de feſtiuitate conuiuij: vt. ſ. eod. l. ſi donationum, ſed de ipſo ꝯ̄ctu matrimonij, nā in eſt quedā feſtiuitas ⁊ iocunditas, ⁊ letitia. ¶ Ibi, re ipſa: dicūt qui-
g dam per hunc tex. ꝙ ſi ſtatutum[g] dicit ꝙ vir lucretur tertiā partē dotis, dȝ intelligi poſtꝙ̄ duxerit vxorem, pp̄ter iſtud verbū reipſa: ſed certe hec. l. hoc nō pbat: q2 intelligitur reipſa, id eſt ipſa veritate ꝯ̄cti matrimonij, de ſubſtātia autē matrimonij ductio non eſt neceſſaria: vt no. ſ. de do. ante nup. l. cū inte. de hac. q. tan-
l git Barto. in. l. nihil. ff. de re. amo. ¶ † Querit
h hic Cyn. quid ſi ſtatutum dicit[h] quod ſorores datare cum fratribus non ſuccedant. vtrum ſi pater relinquit filie infanti p dote aliquid, iſta dos poſſit peti ſtatim adita hereditate, nō expectata nubili etate. Et pmo examinat an va-
i leat dictum ſtatutum. Et dicit ſm Rich.[l] malum. quod ſtatutum non pōt auferre filie legitimam in totum: ſȝ bene poteſt eam minuere. ⁊ quod iſta dos ſuccedit loco legitime. ⁊ qȯ legatum ſuccedit loco alimentorum. ad hoc. j. ad. l. iul. maie. l. quiſquis. §. ad filias. ⁊ q2 ſuccedit loco legitime, ſtatim peti poteſt adita hereditate: q2 omnis dilatio remouetur. ff. de inoffi. teſta. l. quoniam in prioribus. Bar. in. d. §. titio gn̄o, dicit ꝙ ſicut ſtatutum poteſt minuere legitimā in ꝙ̄titate. ita poteſt differre in tē-
k pus. ¶ Aduerte, ſi ex toto differret,[k] ſequeretur in totū auferre. rō Bar. nō eſſet vera, quid

b ¶ Qui nat⁹ eſt poſt. Adde omnino Frā. de crema. ſing. ſuis ſing. 50. inci. vidi pulchrā diſputationem. ⁊ ibi omnino in ad di. Celſus.
c ¶ Iuramentū. vide Bal. in. l. ſi ad excludendam. ſ. de reb⁹ creditis.
d ¶ Licitum. Uide Bar. i. l. pen. ff. de iure imu. cū ꝯcor.
e ¶ Cū peruenerit. Intra quātū tempus debeat impleri cōditio nuptiarum, vide tex. ſingu. in. l. ij. §. fi. quādo. ⁊ qui quar. ps de lib. x.
f ¶ Uel teſtator legat. Et an mulier dicat̄ dotata cui eſt relicta dos in teſtamento: cum iſta qȯ occurreret de facto. Joā. de Imo. cōſuluit cū opin. Bar. ⁊ ſic ꝯ̄ id qȯ ipſe dixit in l. titio centum. §. titio genero. ff. de ꝯdi. ⁊ demōſtra. ſȝ Flo. ⁊. d. Pan. conſuluerunt contra Bar. per iſtud qȯ dicit Bal. hic, pōdera que dicit Bal. in. l. generaliter. C. de epiſ. ⁊ cle. And. Barba.
g ¶ Statutū. Uide Bal. in. l. nō ſine. j. de bo. que libe.
h ¶ Statutū dicit. Sed quid ſi ſtatutum eſt qȯ maſculi excludant feminas, dic quod nihilominus maſculi tenebuntur eas dotare ſm Bal. i l. fin. in. j. colū. j. de dot. promiſ. ⁊ an ſtatutū poſſit tollere legitimam, vide Sali. in aut̄. nouiſſima. ſ. de inoff. teſtamen. vbi dicit quod ſtatutum excludens filium, vel matrem a ſucceſſione, extantibus maſculis, vel agnatis, non videtur excludere a legitima, vide ibi late, ⁊ ſcripſi poſt Imo. in. l. gallus. §. ⁊ quid ſi tantum. ff. de liberis. ⁊ poſthu.

i ¶ Et dicit ſecundum Richar. malum. No. quod ſtatuto nō pōt tolli legitima. ſed bene poteſt minui. ⁊ differri, vide Dyn. in. c. indultū de regu. iur. lib. vj. ⁊ Sali. in aut̄. nouiſſima. C. de inoff. teſt. Bar. in. l. j. §. ius naturale. ff. de iuſti. ⁊ iure. Ang. in. l. papi. §. quarta. alias quoniam. ff. de inoff. teſt. ⁊ Bart. in. d. § titio. an valeat ſtatutum quod mater in totum excludatur a ſucceſſione filij. Bald. in. d. c. indultum tenet qȯ ſic fauore agnatorum. ſed tamē non poteſt negare ſecundū, quin tale ſtatutum ſit iniquum. ⁊ vbi eſt ſuperior, debet reduci ad equitatem. ita dicit Bal. in. d. c. indultum. Andreas Barba.
k ¶ Differret. Cum op. Bal. vr̄. trāſire An. de But. in. c. Raynutius de teſta. dicit ſtatutū qȯ legatum dotis poſſit incōtinēti peti ⁊ trāſmittat̄ ad heredes: ⁊ ante tp̄s nubilis etatis. ſed Bal. vr̄ dicere ꝯ̄triū

In.l.non ſine.ad ſi.de bo.que libe.vbi dicit ꝙ iſto caſu filia ſi tempore mortis ſue reperit ſe preteritã,rumpit teſtm̃ patris,ſi in infantili etate deceſſit.ſed plus placet opi.Bal.hic per.d.l.quoniã in prioribus, vide plene per Pau.de ca.in cõſi.cvj.r ſeq.Ang.in conſil.cccix.als xxxiiij.inci.in dei nomine cõſultatio hic,r p Jo.an.in addi. Spe.in tit.de ſta. mona.i rubr.r Alberi.in q.cccvj.

a ❡Fauorabile.vide Bald.in.l.qui in poteſtate.ſ.de inius voc.r Bar. in.l.cunctos populos.ſ. de ſum. tri.r fide catho.

b ❡Filie.Vide bar. i.l.titio cẽtũ.§. titio genero.ad ſi. ff.de condi.r demon. r quod hic ſequitur.

c ❡Quid ſi teſtõr. Si teſtõr mandauit ꝙ mille expenderent pro puellis maritãdis. ſui executores nõ poterũt diſtribuere inter eas que nõdum ſunt nubilis etatis,vide Bar. in conſil.xj.qͦ incip.ꝗritur de legatis factis. vbi tenet quod inconti nenti,vide ibi.r ꝗ dixi in.c.ſin.de teſta. vbi allegaui quoddam conſilium Joan. An. And.Barba.

d ❡Statutum.Facit qͦ no.Bal.in ſimili in.l.in coniunctione.ſ.eo.r in.l.tranſactione. ad ſi.ſ. de trãſac. cum concordantijs.

e ❡Diuerſa. ſpẽs. De differẽtia inter furioſuz r mẽtecaptũ,r iõ Bal. in. ꝟ.j.de cura.furio Barto.hic,et Bal.in.l.humanitatis.j.de impu.

f ❡Extẽſiua.Quãdo dicatur fieri interpretatio extenſiua,vide qͦ not. Bald.in.l.his ſolis.j. de reuocan. do.ſed ibi non dt per ſimilitudinez rationis:ſ; p idẽtitatẽ.r de intellectu huius tex. vide per Jmo.in.l. ſi vero.§. de viro. ff.ſolu.ma.

g ❡Aduocati. Facit ꝙ no.Bal.i.l. j.ſ.de ſuffra. r in auẽ.gñalr.i.j.col. ſ.de epiſc.r cle.r gl.i.l.ꝓperãdũ. §. illo.ſ.de iudi.

h ❡Querit gl. iſto. ꝙ filiuſfa.pot do-

enim ſi infantis,vel maior infante, decederet añ nubilẽ etatem:nã ſi talis cõditio nup.intelligeretur inſerta,iſta puella moriẽs nõ tranſmitteret relictũ cõditionale.ergo ſi nõ tranſmitteret,remaneret ſimpliciter indotata, r ſine aliqua legitima.quod eſt abſurdũ.Et ideo opin. Richar.malũ.r Cyn.eſt equior. ❡Sed an dictũ ſtatutum intelligatur fauorabile,[a] vel odioſum.dico ꝙ inſpecto iure naturali eſt odioſuz: vt.l.maximũ.j.de li.ꝑte.ſed inſpecto iure ciuili ipſius ciuitatis,eſt fauorabile:qꝛ eſt inductum in fauorẽ familiarũ conſeruãdarũ:vt no. Jac. de Are.r Cy.j.de adul.l.ita nobis.r ibi dixi. ❡Quarto,qd ſi pater reliquit filie[b] ad maritãdum,vel ꝓ ipſa maritãda centũ,an debeat expectari nubilis etas:dicit Bart.ꝙ nõ.l. vxorẽ §.codicillis.de leg.iij.facit de vulg.r pup. ſub. 2 l.qui habebat. ❡†Quid ſi teſtator[c] mãdauit executoribus ſuis:vt expẽderẽt ꝓ anima eius mille in puellis maritandis de bonis ſuis:an iſti poterũt diſtribuere inter puellas ꝗ nondũ ſunt nubilis etatis:vr ꝙ nõ:qꝛ nondũ põt impleri cã finalis ipſius diſponẽtis.ar.ff.qñ dies leg.ced.l.nec ſemel.§.ſi in habitatiõe.r hoc qñ fit mẽtio in gñe de puellis maritãdis,ſi aũt in ſpecie puta ꝓ berta puella maritanda:tũc non haberet neceſſe expectare nubilẽ etatẽ:vt dixi. ſ.in.q.precedenti. Rõ dñe eſt inter certam r incertam ꝑſonam:qꝛ vbi eſt perſona incerta dꝫ eligi per executorẽ ꝑſona habilis:ſed qñ ꝑſona eſt certa,iſte teſtator eligit eam.r ideo eã habilitat.r qͦ ſit apta ad matrimoniũ nõ eſt curandũ:qꝛ in incertis r nõ certis locus eſt cõiecturis.de ver.obl.l.continuus.§.cum ita Bal.

1 ☞Filiuſfa.qñ ſine conſenſu patris ſe obligat.
2 Furioſus,r mente captus,an differant.
3 Aduocati pauperum,non debẽt accipere ſalarium.
4 Filiuſfamilias , an poſſit donare patri cauſa mortis,r cuius authoritate.

❡Lex vigeſimaquinta.

SI furioſi. Filie vel filij furioſi, vel mẽte capti ſine ꝯſenſu patris mr̃imoniũ cõtrahere nõ pñt,r dotẽ r donationẽ añ nuptias cũ authoritate curatoris cõſtituere:r gratis dꝫ ꝓcedere, ne afflicto detur afflictio.❡Caſus.antiqui cõditores legũ tenuerũt ꝙ filia furioſi poſſit nubere ſine patris conſenſu,tali rõne:qꝛ ſufficit ſi pater nõ diſſentiat.ſed furioſus non habet diſſenſum:ſed dubitatur de maſculo furioſi,vtrũ poſſit cõtrahere nuptias.aliter in filio mẽte capti. referebatur edictũ diui marci,quo cõtinebatur ꝙ ſic. Tamẽ illud reſcriptum ſiue cõſtitutio diui marci loquebatur in filio furioſi.Unde dicit Jmperator hic ꝙ iſtud reſcriptũ ſiue cõſtitutio dꝫ ſuppleri.r idẽ ſtatui in filio furioſi,ꝙ in filio mẽtecapti.põt ergo ꝯhere mr̃imoniũ,r dotẽ r donationẽ ꝑꝑ nuptias cõſtituere ꝑſentibus tñ curatoribus demẽtis,vel furioſi:r nobilioribus ex gñe,r iudice authorãte circa menſurã dotis r donationis ꝓpter nup.ꝓ qbus actis fiẽdis nihil ſoluetur de patrimonio furioſi,vel mẽtecapti.Sed gratis acta fient:ne infortunato alia ſup addatur afflictio.h.d.❡†Et facit iſta. l. ad ſtatutũ.[d] quo cauetur ꝙ filij familias obligare ſe nõ pñt ſine conſenſu patris:nã ſi pater eſt furioſus,vel mẽte captus:tñ ꝓ hoc nõ tollitur patria ptãs:r nõ ſubſiſtit obligatio,niſi interueniat decretũ iudicis.arg.hui⁹.l.❡Jn tex. ibi, admiſerũt , ꝓpter ꝑiculũ ꝙ poſſet imminere,ſi retardarentur nup.puelle.❡Jbi,nõ ꝯdicat. no.

nare cauſa mortis patri,in cuius eſt ptãte:non authoritate patris: ſed iudicis,qͦ no.pro limitatione gl.j.ff.de aut.tut.vide Bar.in. d.l. j.de aut.tut.vbi dt cauetur ſtatuto ꝙ nõ poſſit mulier ꝯhere ſine cõſenſu propinquorũ,ꝙ nõ poterit ꝯhere in fauorem eorũ,vide Ang. in auẽ.de aliena.r emphy.§.economus.vbi idem firmat,vide Bald.

hic tria ꝯſenſum.ꝯ dictionẽ,r neutrum.ſ. mediũ,qꝛ nec conſentit,nec diſſentit.❡Jbi, non loqͥtur no.ꝙ vbi ſtatutũ nõ loquitur,ceſſat diſpoſi-
2 tio ſtatuti.Tene mẽti.❡†Jbi,mẽtecapti.eſt
e aũt diuerſa ſpẽs[e] furioſi, r mentecapti.r vide hoc.in auẽ.vt hi q obli.circa mediũ.r qͦ no.in ſti.de cur.§.fu.dt gl.ꝙ cura legitima non reperitur niſi in furioſo r ꝓdigo.r nõ loquitur de mẽtecapto:tñ tex.in corpe vt hi q obli.circa medium: idẽ vr dicere in mẽtecapto.r eſt tex.no.Mẽtecapt⁹ eſt,cũ mẽs deficit,r ꝯſiliũ animi non hꝫ: tñ nullũ fauorẽ oſtẽdit,ſed extrinſec⁹ in quodã habitu mentis quiete.❡Jbi,ſiue maſculi , in hoc loqͥtur gñaliter:qꝛ loqͥtur de maſculo r femina. ❡Jbi,nõ adito.i.nõ impetrato ſuper hoc aliquo reſcripto.❡Jbi,exẽplo,ſilitudinẽ vocat exẽplũ.❡Jbi,deeſſe.Ex ꝟbo repleri.r ex ver
f bo deeſſe,no.ꝙ interꝑtatio eſt extẽſiua.[f] vbicũqꝫ deficiẽtibus ꝟbis legis,trahitur legis effectus ad aliud ꝑ ſilitudinẽ rõnis.r eſt ita bon⁹ text.ſicut aliqs ꝗ repiatur in corpe iuris.❡Jbi, eorũ.ſ.furioſi r mẽtecapti.❡Jbi,opinione ꝑſone.no.qͦ q eſt bone fame,meretur maiorẽ dotẽ.vñ i nup.eligẽdis r dotib⁹ ꝯſtituẽdis multũ eſt cõſiderãda fama.❡Jbi, ꝑſentib⁹ qd eſt hoc dictũ. ſ. dixi dotẽ a curatoribus cõſtitui, hic reqͥrit ſolũ ꝑſentiã curatoris,dic ꝙ ſi filius vl' filia ſit minor,reqͥritur cur ꝑr̃is, r ꝓpri⁹ ipſi⁹ adulti vel adulte cõſenſus.r ille hꝫ dotẽ cõſtituere,q hꝫ illud ꝑr̃imoniũ curare,de quo ꝯſtituitur dos,alias nõ.❡Jbi,nobiliores.no. preſumi ꝓ nobiliorib⁹ concor.l.j.de ꝯdi. in horreis publicis lib.x.r.ſ.de epiſ.audi.l.tã dementis. ❡Jbi,ſubſtantie ꝗtũ ad ſumpt⁹ fiẽdos in iu-
3 dice r tabelliõe.❡†Jbi,ſ; gratis.no. ꝙ aduo
g cati[g] pauperũ nõ debẽt recipe ſalariũ, ꝑmo qꝛ paupes non habẽt vñ ꝑſtẽt:ſcdͦ qꝛ paupertas eſt ꝗdã afflictio:r nõ dꝫ addi afflictio afflicto.
h ❡Querit[h] gl.pone ꝙ fili⁹ furioſi q eſt ſub cura patris,ꝯhit matrimoniũ:nũqd põt conſtituere donationẽ ꝑꝑ nup.vel ei obligare bona pro reſtitutione dotis,r noie patris,r ſibimet authorari in iſto fcõ ꝓprio:dt gl.ꝙ nõ.ſed dabitur ſpãlis cura ad hoc,vel aliter dt glo.qͦ hoc
i fiet iudicis interuẽtu.[i] q hꝫ ſupplere defectum curatoris:vt.j.q admit.ad bo.poſ.l. bonorum facit ad hoc qͦ legi.r no.in.c.iij.ſup ꝟbo eccle
4 ſie ſue.de re.eccle.nõ alie.❡†Vñ iſta gl.eſt ar
k gu.quod filiuſfa.[k] poſſit donare cã mortis patri ſuo,in cuius eſt ptãte nõ authoritate pr̃is, ſed authoritate iudicis,qͦ tene menti, r adde id qͦ leg.r no.in.l.j.ff.de auẽ.tu.Et ſigna gloſ. hic poſitam:vnde per iſtam gl.videtur ꝙ quis in facto ꝓprio in quo non põt authorari , hoc debet ſuppleri per authoritatem iudicis.

❡Lex vigeſimaſexta.

SI quis. Poteſt qs alũnaz ſuã ducere i vxorẽ, ſed non eã quã de ſacro fonte leuauit.h.d.❡Caſus qdã nutriuit quãdã puellã eo mõ quo pr filiam:tñ nõ erat eius filia,r cũ illa puella eſſet ſerua , eã manumiſit: modo vult eã ducere in vxorẽ:an põt:Rñd.ꝙ ſic.Sed pone quod aliquis baptizauit puellã: ſiue de ſacro fonte leuauit : an poteſt cum ea contrahere matrimonium:Reſpon.ꝙ non qꝛ eſt contracta cognitio ſpiritualis, que eſt.for-
l tior carnali.[l] ❡Jbi,non eſſe vetitum.ergo valet:quia edictum de nupt.eſt prohibitoriũ certarũ perſonarum tantum. ❡Jbi,ſi enim,hic probat ꝙ omnes nuptie procedunt ex affectu. ❡Jbi,loco filie.ſ.vere. ❡Jbi,nõ vt filiã, ſcilicet veram.❡Jbi,educauit quidam dicebãt qͦ ex quo alimentauit,preſumebatur filia. Sed

contrarium

l.j. C.vnde vir. r vxor.vbi firmat ꝯ vide Joã. An.in c.qui tacet.de reg.iur.lib.vj.vbi videtur firmare illud quod dixit Bald.vide eundẽ Jo.An.in.c. non ne.de preſum.r in c.ſicut de iure iu.r do.Abb.in.c. cuz dilectus.de ꝯſue. r tex.in.c.cũ i veteri.r ibi.d.Abb. de elec.Vide Hoſti.r alios.r ibi dixi.in.c. poſſeſſiones.de reb. eccle. non alie.r pondera ſi dici poſſit: aut ſunt plures: aut eſt vnus vide que ibi dixi.

i ❡Jnteruẽtu.Vide Bal.i auẽ.hoc ius porrectũ.ſ.de ſac.ſanc.eccle.

k ❡Filiuſfa. Vide Bald.in.l. bonorum.j.qui admit. r que i ſimili no. Bald.in auẽ.hoc ius porrectum.ſ. de ſac.ſan.eccl.

l ❡Carnali. Vide Bald.in.l.j.j. qui accu.nõ poſ.r ibi alleg. gloſſ.xxvij. q.ij.c. qui dormierit. r etiam queritibi Bal.an cõpater veniat appellatione ſuorũ et an commater poſſit accuſare occaſione cõpatris.

contrariũ dicit imperator, qđ non eſt preſumēdũ quē eſſe ita mali-
a gnum vt filiam ducat in vxorē. ¶ Ibi, ſuſcepit ex. iſte facit [a] in arg.
b qđ cõpaternitas [b] nõ poſſit cõtrahi ꝑ ꝓcuratorē. imo ꝑ ſe, quaſi req-
ratur proprium factum: q̃ dicit ſuſcepit a ſacroſancto baptiſmate.
¶ Ibi, per quā no. qualiter contrahitur iſta cognatio ſpiritualis, q̃
non eſt: niſi quedam animarum coniunctio mediante deo.

¶ Lex vigeſimaſeptima.

SAncimus. Põt qs accipere vxore ſexage-nariam vel decrepite etatis cõ-ſtitutam. h. d. ¶ Caſus. Olim erat hoc prohibitum: q̃ matrimoniũ ꝯhiſ principl'r ob filiorũ procreationē: vt l. adigere. §. quamuis. ⁊ §. fin. de iure pat. ſed Juſtinianus Imperator dicit quod hodie hoc non eſt prohibitum: q̃ matrimonium contrahitur principaliter per ſeipſum: q̃ per ſacramentum. Scias vnũ mirabile, quod ſpado poteſt cõtrahere matrimonium. l. ſed eſt queſitum. ff. de libe. ⁊ poſthu. Bal.

1 ☞ Res non variatur, licet perueniat ad caſum a quo incipere non poterat.
2 Dignitas illuſtrat.
3 Abſolutio vna ſufficit, quando ex vno facto deſcendunt plures excommunicationes.
4 Statutum diſponit ꝙ repreſentans bannitum eximatur a banno: ſi repreſentans habebat plura banna: an eximatur ab omnibus.

¶ Lex vigeſimaoctaua.

SI libertam. Noua dignitas mariti vel ſoceri matrimonia nõ diſſoluit: q̃ felicitas viri dꝫ vxori ꝓdeſſe, ⁊ ſimiliter felicitas ſoceri dꝫ nurui ꝓdeſſe. h. d. ¶ Premitte, qđ olim inter ſenatorē ⁊ libertā nõ poterat eſſe cõnubiũ, id eſt matrimoniũ. Pone qđ antequā qs eſſet ſenator acceperit libertā in vxorē, poſtea creat⁹ eſt ſenator, nunqd diſſoluit matrimoniũ, videbat qđ ſic: q̃ peruenit ad caſum prohibitũ. ¶ Cõtrariũ eſt verũ: q̃ cum ſint ſocij diuine ⁊ humane domus, vnius felicitas alij debet ꝓdeſſe, ſed non obeſſe. Item erat olim ſtatutũ qđ filia ſenatoris nõ poſſet nubere liberto. Modo pone. Berta nupſit liberto anteq̃ pr̃ eſſet ſenator, poſtea pater effectus eſt ſenator. Queriſ vtrũ matrimoniũ dirimaſ, videtur quod ſic, quaſi poſſibile reducatur ad impoſſibile. ¶ Cõtrariũ eſt verum: q̃ ſoceri proſperitas genero obeſſe non debet. Et ſubdit vnum verbũ not. ꝙ cũ ex vna radice vitiũ naſcitur, id eſt ex vna vitioſa ratiõe. cõ-
1 ſequēs eſt ꝙ ſimul tollaſ. ¶ † Not. hic non variari rē. licet perueniat ad caſum a quo nõ poſſet incipere: ⁊ eſt ratio: q̃ multa impediũtur fieri, que iam facta nõ dirimunſ: ⁊ q̃ iam facta ex futuris caſib⁹ nõ dependent. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. l. patre furioſo. ⁊ dic de iſta via brocardica vt ibi not. ⁊ nos nõ ſumus hic in tāta latitudine brocardica: ſed ſolũ in eo articulo, qñ quid impeditur ex diſpoſitio-
2 ne legali, in quo articulo iſta lex eſt multũ no. ¶ † Ibi, dignitate illuſtratus. no. ꝙ dignitas illuſtrat. Ibi, lex papi. ratio, q̃ Ulpi. dubitabat. ⁊ iſtud non dicebat lex papia. matrimonia non poſſe contrahi. vnde videbatur excludere perſeuerantiā. Ibi, dei ſequentes iudicium no. quod Imperator ſequitur dei iudicium. Ibi, infortunium, ſcilicet inquantũ vir in altũ tolliſ: tantũ vxor in profundũ mergitur. Ibi, in altum vir tollatur, queſta e bella propoſita quādo dabis cathedram. Ibi, ſimili modo hic ponit. ſecundum caſum facti. i. creati de nouo. Ibi, compeſcere, id eſt tollere in hoc caſu. Ibi, cum enim ex vna radice, id eſt. l. papia. cuius ratio. i. ratio eſt iniqua. Ibi, vitium
3 id eſt vtrũq;: q̃ ſunt duo caſus. Ibi, vna lege, id eſt per hāc. ¶ † Et ex ea collige arg. ꝙ ſi ex eodem facto deſcendunt plures excommu-
c nicationes, quod vna abſolutio ſufficit. Si vero ex diuerſis, [c] requiruntur plures, vt. ff. ad turp. l. j. §. ſi plura. ⁊ de no. ope. nun. l. de pu-
4 pillo. §. ſi plurium. alias ſi in pluribus: ⁊ ibi Bart. ¶ † Itē eſt arg. [d]
d ad id qđ altera die querebatur ſtatutũ [e] eſt in ciuitate quod quicũ-
e que preſentat bannitum, eximatur a banno. Modo pone quod preſentans bannitum habebat plura banna, nunquid debet eximi ab omnibus: dicit Jac. de Are. ꝙ ſi deſcendebant ex eodem facto: tũc omnia banna pro vno reputantur, ⁊ ab omnibus eximaſ. Si vero ex diuerſis: tunc tantũ de vno eximatur. Jaco. de Are. ⁊ Cyn. cuius
f ergo electio [f] erit quo banno eximatur, videtur qđ fiſci: q̃ eximēdo fiſcus eſt debitor: ⁊ in iſtis alternatiuis ⁊ incertis electio eſt debitoris. Et adde quod dixi. j. de ſer. fugi. l. quicunq;.

¶ De inceſtis nuptijs. Titu. v.

¶ Lex prima.

LIberta. Liberta vxor patroni nõ põt diuertere inuito patrono, ⁊ cũ alio cõtrahere matrimoniũ. h. d. Adde ꝙ bene valet diuortium, ſed nuptie ſunt prohibite: q̃ iſtud non eſt prohibitum ſimpliciter: ſed ſm quid: vt. ff. de diuor. l. quod ait lex. Unde Jac. Butr. colligit tale notabile, vid; licet no. qđ vbi eſt aliqd qđ eſt nullũ ſimpl'r: ⁊ aliquid ſecũdũ quid, iudiciamus ⁊ dicimus eſſe aliqd. ⁊ hoc ꝓbat hec lex. coniuncta cũ. d. l. qđ ait lex. Ja. bu. improprie ⁊ indirecte loquiſ: q̃ qñ aliquid eſt nullũ ſimpliciter, eſt nullũ ſimpliciter a ſm qd.

¶ Lex ſecunda.

NEminem. Binas habēs ſeu tenēs vxores. eſt īfamis. h. d. Prohibeſ ergo
a vxorũ multiplicitas, q̃ infamia notat: ⁊ etiā criminaliter puniſ: vt. j. d adul. l. eũ q
1 duas. ¶ † Quero, nũqd [g] duas habēs concubi-
g nas ī famis, gl. eſt not. ꝙ ſic. in auf. qb. mo. nat. effic. ſui. §. ſi. col. vij. ⁊ per hoc repelliſ a teſtimonio, ⁊ a dignitate. ¶ Idē credo ſi hēberet vnā vxorem, ⁊ concubinā ſimul. ſed hoc non ſeruatur de facto, ſi tñ opponereſ in iudicio, obtineret: q̃ eſt infamis ipſo facto. Itē iſti repellen- b
tur ab accuſando de publico crimine: q̃ infames repelluntur: vt. j. qui acc. non poſ. in rub.

1 ☞ Pena infligenda, requirit ſententiam iudicis.
2 Scientia ſuperueniens, facit aliquem puniri, [c] qui excuſabatur ratione ignorantie.
3 Punitur mitius is in cuius domo committiſ aliqd eo patiente, ꝙ ipſe cõmittēs, et nu. 4. 5.
6 Adulteriũ cõmiſſum in ciuitatis, magis punitur q̃ in rure ſecũdum legem moſaycam. d
7 Scientia ſuperueniens, vel patientia nocet. ⁊ econtrario non nocet.

¶ Lex tertia.

CUm ancillis. Inter liberũ ⁊ ſeruũ matrimoniũ nõ ꝯſiſtit: ⁊ filij qui naſcuntur ex ſerua, dicuntur ſerui: q̃ ſequuntur ꝯditionē matris. hoc primo. Decurio q ꝯtrxit matrimoniũ cũ ſerua, deportatur: bona eius curie confiſcantur: puniuntur actores ⁊ procuratores locorum, ſciētes quod paſſi ſunt in domibus dñorum ſuorũ huiuſmodi libidinem exerceri: punitur etiā dñs ſi fuit ſciens, ⁊ nõ denũtians, ⁊ in publicatione fun- e
di venuit acceſſoria, mancipia, ⁊ pecora illi fundo deputata. Et magis puniſ delictũ commiſſum in ciuitate q̃ in agro. h. d. not. hec. l. in prima parte loquitur de probatione ꝓhibitiõe in ſecunda loquiſ de pena. ſcđa ibi, ſi enim ſed illa ſcđa pars ſubdiuidiſ: q̃ in prima pte loquitur de pena ꝯhentium. in ſcđa de pena aliena negotia gerentiũ, ⁊ patiētiũ. tertia de pena prin-
cipaliũ dñorum. Et circa penam diſtinguit in- f
ter cõmiſſa agro, ⁊ commiſſa in ciuitate. ſecunda ibi, qđ ſi actores. tertia ibi, ver ⁊ dñs vſq; in fi. ¶ Caſus, quidam phylocaptus de quadam ſerua matrimoniũ ꝯtrxit de facto cũ ipſa, vtrum
iſtud matrimoniũ de iure teneat: Rñ. qđ non: h
imo naſcũtur ſerui. hoc primo. ¶ Sed pone ꝙ quidam decurio captus amore cuiuſdam ſerue, accepit eā in vxorē, de facto procedēdo ad actus carnalis cõmixtionis in domo cuiuſdam nobilis ſeu potētis dñi: que erit in iſto caſu pena: Rñ. ꝙ ſi tu loqueris q̃ ſit pena iſtius mulieris: iſta debet in metallum damnari: ſi tu loqueris que ſit pena iſtius decurionis. Reſpõ. quod iſte debet deportari, bonis omnibus publicatis, ſi extat ſui iuris, ⁊ ſi non extat, certe perſone haberet excludere curiam, ⁊ perſone ſunt hic nominate. ¶ Si vero tu loqueris de perſonis aliorum: ſi quidem ſunt actores, qui ſunt in domibus aliorum receptantium iſtos,
ex certa ſcientia puniuntur pena metalli. dñs h
autem ſciens punitur: q̃ ſi hoc eſt commiſſum in agro, cõfiſcaſ. Si vero eſt cõmiſſum in ciuitate, confiſcatur media pars bonorum ſuorũ: ideo autem augetur pena in ciuitate: q̃ maius cenſetur eſſe delictum. h. d. ¶ Ibi, connubiũ,
h id eſt matrimonium. ¶ Ibi, naſcunſ: ſꝫ cum [h] de iure diuino teneat matrimonium: vt dicit gl. Nunquid ex tali matrimonio nati naſcũtur

ff h

a ¶ Tex. iſte facit. An compaternitas poteſt fieri ꝑ procu. vide Bar. ⁊ doc. in. l. gallus. §. forſitan. de libe. ⁊ poſthu. Andr. Barba.

b ¶ Compaternitas. Uide ꝑ Barto. in. l. gallus. §. forſitan. ff. de lib. ⁊ poſthu.

c ¶ Diuerſis. Uide Bal. in. l. ij. j. vt intra cert. tēp. cri. q̃ſtio terminatur.

d ¶ Item eſt. arg. Preſentans bannitum debet eximi a banno vigore ſtatuti ſi p̃ſentans habeat plura banna an debeat eximi ab oībus, vide An. in l. tutor. §. luci⁹. ſ. de vſu. ⁊ Albe. d Roſa. in tracta. ſtatutorum. Andre. Barba.

e ¶ Statutum. vide que dixi poſt Bart. in. l. de pupillo. § ſi in pluribus. hic alleg. ⁊ ibi mo. ⁊ que no. Bar. in. l. cũ ꝓponas. ſ. cõtrāſactio.

f ¶ Electio. faciũt no. per Bar. in. l. cum ꝓponas. ſ. de tranſac.

h ¶ Quero nunquid. Not. quod habens duas cõcubinas, repellitur a teſtimonio, tanquā infamis. Item ſi hꝫ vxorē ⁊ concubinā bar. dubitauit in. l. j. ff. de his qui not. infa. vide que dixi i. c. teſtimoniũ. de teſti. Andre. Barba.

h ¶ Sed cum de iure. Uide que dixi poſt. Bar.